

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSEBNI IZKAZNICI**I. UVOD****1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

Zakon o osebni izkaznici (Uradni list RS, št. 35/11, 41/21 in 199/21, v nadaljevanju: ZOIkz-1), ki se je pričel uporabljati 28. 3. 2022, v tretjem odstavku 1. člena določa, da osebna izkaznica državljanu omogoča elektronsko identifikacijo in avtentikacijo za dostop do elektronskih storitev ter elektronsko podpisovanje skladno s predpisi, ki urejajo elektronsko identifikacijo in elektronski podpis. Dodatne funkcionalnosti osebne izkaznice, ki državljanom opcijsko služi tudi kot digitalno spletno potrdilo in zdravstvena kartica, širi uporabnost uradnega identifikacijskega dokumenta v vsakdanjem življenju.

Kljub temu da je osebna izkaznica obvezen dokument samo za polnoletne državljane s stalnim prebivališčem na območju Republike Slovenije, ki nimajo drugega identifikacijskega dokumenta (to je dokumenta, ki ga je izdal državni organ in vsebuje fotografijo imetnika), je njena uporaba zelo razširjena in vsako leto narašča, kar kažejo statistični podatki o imetnikih osebnih izkaznic, razvidni iz evidence izdanih osebnih izkaznic:

starostna skupina	Število državljanov z veljavno osebno izkaznico 1.1.2024	Število državljanov z veljavno osebno izkaznico 1.1.2023	Število državljanov z veljavno osebno izkaznico 1.1.2022	Število državljanov z veljavno osebno izkaznico 1.1.2021	Število državljanov z veljavno osebno izkaznico 1.1.2020
do 3. LETA	36.744	38.529	37.367	38.211	42.907
3-18 LET	268.682	269.756	266.751	263.427	265.357
18-31 LET	226.299	226.305	228.614	232.610	236.819
31-41 LET	222.468	228.355	234.312	240.249	245.915
41-51 LET	270.099	269.873	266.154	262.672	262.030
51-61 LET	264.851	264.917	263.913	265.080	269.838
61-71 LET	260.167	259.668	255.941	254.206	258.879
nad 71 LET	293.265	282.408	266.794	247.521	258.739
SKUPAJ	1.842.555	1.839.811	1.819.846	1.803.976	1.840.484

Na dan je imelo 1. 1. 2024 ima veljavno osebno izkaznico 1.842.555 državljanov RS (v letu 2023: 1.839.811, v letu 2022: 1.819.846, v letu 2021: 1.803.976, v letu 2020: 1.840.484, v letu 2019:

1.829.618; v letu 2018: 1.824.488, v letu 2017: 1.808.041, v letu 2016: 1.791.456, v letu 2015: 1.770.667, v letu 2014: 1.697.111, v letu 2013: 1.636.241).

Veljavno osebno izkaznico ima tudi 56.648 državljanov RS s stalnim naslovom v tujini (v letu 2022: 54.168, v letu 2021: 44.341, v letu 2020: 40.506, v letu 2019: 37.392).

243.094 državljanov ima osebno izkaznico s trajno veljavnostjo (v letu 2023: 242.821, v letu 2022: 200.709, v letu 2021: 154.435, v letu 2020: 111.951).

Državljeni se lahko odločajo med različnimi načini vročitve osebne izkaznice. Število osebnih izkaznic, ki so bile vročene na Upravni enoti Celje kot nujne, se je v letu 2023 povečalo glede na število vseh vloženih vlog. Število osebnih izkaznic, ki so bile vročene pri pogodbenem proizvajalcu Cetisu v letu 2023 ostaja na podobni ravni kot v letu 2022.

NAČIN VROČITVE	Št. leto 2023	%	Št. leto 2022	%	Št. leto 2021	%	Št. leto 2020	%	Št. leto 2019	%
po pošti	185.764	77,71	372.198	81,30	292.761	85,95	220.987	81,60	166.196	68,77
na upravni enoti	47.980	20,07	79.535	17,37	43.477	12,76	47.181	17,42	71.705	29,67
na Upravni enoti Celje	5.276	2,21	5.985	1,31	4.341	1,27	2.607	0,96	3.694	1,53
pri izdelovalcu	29	0,01	62	0,01	34	0,01	50	0,02	83	0,03
SKUPAJ	239.049		457.780		340.613		270.825		241.678	

Število reklamacij osebnih izkaznic na račun napak proizvajalca in upravnih enot se je zmanjšalo, kljub temu je število vseh upravičenih reklamacij visoko.

REKLAMACIJE	LETO 2023	LETO 2022	LETO 2021	LETO 2020	LETO 2019	LETO 2018	LETO 2017	LETO 2016
Reklamacija OI zaradi napake izdelovalca	15	37	15	9	4	5	9	14
Reklamacija OI zaradi napake UE	99	147	94	79	87	97	96	115
Zavrnitev reklam. s strani izd.	2	2	1	1	0	2	0	3
SKUPAJ REKLAMACIJ	116	186	110	89	91	104	105	132

Fotografija je bila v letu 2023 prevzeta preko sistema e-fotograf v 142.353 primerih (v letu 2022: 256.549, v letu 2021: 97.533, v letu 2020: 56.859, v letu 2019: 43.722, v letu 2018: 39.292) ali v 59,55% vseh vlog, kar pomeni porast glede na preteklo leto.

Fotografija, ki se že hrani v evidenci izdanega uradnega dokumenta, je bila prevzeta iz registra in ponovno uporabljena za izdelavo nove osebne izkaznice v 25.303 primerih (ali v 10,58% vseh vlog).

PRIDOBITEV FOTOGRAFIJE	leto 2023	% vseh vlog	leto 2022	% vseh vlog	leto 2021	% vseh vlog	leto 2020	% vseh vlog	leto 2019
Prenos slike	25.303	10,58	36.489	7,97	21.584	6,34	19.128	7,06	20.771
e-Fotograf	142.353	59,55	256.549	56,04	91.533	26,87	56.859	20,99	43.722
vseh vlog	239.049		457.780		340.613		270.825		241.678

1.1 Uporaba biometrične osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja

S prilagoditvijo informacijskih rešitev izvajalcev zdravstvenih storitev in dobavitelji medicinskih pripomočkov se je omogočila uporaba biometrične osebne izkaznice tudi v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja, na popolnoma enak način kot kartice zdravstvenega zavarovanja. Kljub temu je z uporabo biometrične osebne izkaznice kot identifikacijskega dokumenta obravnava pri izvajalcih zdravstvenih storitev in dobaviteljih medicinskih pripomočkov hitrejša, saj ni več treba dodatno preverjati identiteto zavarovane osebe.

Uporaba nove biometrične osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja je omogočena s sredstvom elektronske identifikacije nizke ravni zanesljivosti, nameščenim na osebni izkaznici. S tem zavarovane osebe, enako kot s kartico zdravstvenega zavarovanja, dokazujejo urejenost zdravstvenega zavarovanja oziroma uveljavljajo pravice iz zdravstvenega zavarovanja. Državljeni po dopolnjenem 12. letu starosti lahko pri vseh izvajalcih zdravstvenih storitev in dobaviteljih medicinskih pripomočkov uveljavljali zdravstvene storitve tudi z biometrično osebno izkaznico, tako lahko ob obisku zdravnika, lekarne, optika in ostalih izvajalcev zdravstvenih storitev in dobaviteljev medicinskih pripomočkov, odločijo ali bodo uporabili le osebno izkaznico ali kartico zdravstvenega zavarovanja. Postopek za uveljavljanje zdravstvenih storitev je z uporabo enega ali drugega dokumenta popolnoma enak.

Ker imajo številni otroci do dopolnjenega 12. leta, zaradi prehajanja meje že biometrično osebno izkaznico, ki pa sicer ni elektronska, se s predlogom zakona omogoča uporaba osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja tudi za državljane do dopolnjenega 12. leta starosti, s čimer se omogoča hitrejša obravnava pri izvajalcih zdravstvenih storitev. Zaradi uporabe biometrične osebne izkaznice kot identifikacijskega dokumenta, ne bo več treba dodatno preverjati identiteto zavarovane osebe. Hkrati bodo tudi ob morebitni pogrešitvi zdravstvene kartice, v sistemu zdravstvenega zavarovanja lahko izkazali identiteto.

Veljavni Zakon o osebni izkaznici določa izdajo osebne izkaznice z veljavnostjo treh let za otroke do dopolnjenega 3. leta starosti, z veljavnostjo petih let za otroke od 3. do 18. leta starosti in z veljavnostjo deset let za polnoletne osebe. Obstoječe veljavnosti osebnih izkaznic zaradi predloga zakona ni potrebno spreminjati, hkrati ni potreben poseg v format osebne izkaznice, saj tudi pri otrocih do dopolnjenega 12. leta starosti le ta vsebuje sicer prazen čip za shranjevanje podatkov, ki so fizično ločen od biometričnih podatkov.

1.2 Odprava pomanjkljivosti zakona pri njegovem izvajanju v praksi in digitalizacija na področju izdaje osebne izkaznice

Z odpravo pomanjkljivosti zakona pri njegovem izvajanju v praksi ter določbami, ki so namenjene preprečevanje zlorabe identitete v postopku izdaje osebne izkaznice, se zagotavlja tako pravna varnost, kot varnost v širšem pomenu besede, uporaba sodobnih informacijskih tehnologij pa

poenostavlja in pospešuje postopek izdaje osebne izkaznice, hkrati pa v določenem segmentu razbremenjuje upravne enote.

Predlog zakona zaradi zaščite koristi otroka odpravlja v praksi problematično pridobivanje soglasji staršev pri vložitvi vloge za izdajo osebne izkaznice otroka, kadar sta starša v sporu oziroma je otrok zaupan v varstvo in vzgojo obema staršema. V smislu zaščite otrokove koristi, ki je povzdignjena nad interesi staršev, predlog zakona omogoča, da pristojni organ izda osebno izkaznico brez soglasja drugega od staršev, ki ne soglaša z vložitvijo vloge za izdajo osebne izkaznice ali v postopku izdaje osebne izkaznice ni dosegljiv, če je to v največjo korist otroka. Namen zaščite otrokovih koristi v postopku izdaje osebnega dokumenta na zahtevo enega od staršev, v primeru, ko starša ne živita skupaj, otrok pa je zaupan v varstvo in vzgojo obema staršema, namreč ni dosežen, v kolikor iskanje soglasja drugega od staršev nesorazmerno ovira upravni postopek, izdaja osebne izkaznice pa je za otroka nujna (npr. otrok nima drugega uradnega identifikacijskega dokumenta s katerim bi lahko prehajal mejo, šola pa organizira izlet v tujino).

Ker je v nujnih primerih hitra vročitev osebne izkaznice imetniku bistvena, v praksi pa zaradi izrednih okoliščin (epidemija, poplave in drugo) prihaja do težav pri vročanju, predlog zakona omogoča, da poleg že zakonsko urejene vročitve pri pooblaščenem podjetju ali organizaciji, ki personalizira osebne izkaznice, ki jo določi upravna enota ob vložitvi vloge, v nujnih primerih takšno vročitev določi tudi pristojno ministrstvo. Predlog zakona tudi izrecno določa, da se osebna izkaznica otroka, ki je nameščen v rejništvo, vroči rejniku, ki je vložil vlogo za njeno izdajo, s čimer se odpravljajo nejasnosti glede vročanja osebne izkaznice zakonitim zastopnikom rejenca.

Zaradi pravne varnosti se določi, da osebnim izkaznicam preneha veljavnost z dnem vročitve odločbe o razveljavitvi osebne izkaznice, ki jo opravi organ, ki je osebno izkaznico izdal (upravna enota, ministrstvo, ki je pristojno za notranje zadeve ali ministrstvo, ki je pristojno za zunanje in evropske zadeve), če so bili predloženi neresnični podatki ali ponarejene listine, ki so bile podlaga za izdajo dokumenta.

Dodatno se določa, da mora osebno izkaznico državljana, ki ni poslovno sposoben, v uničenje izročiti tisti od staršev oziroma drug zakoniti zastopnik oziroma rejnik, ki osebno izkaznico poseduje, s čimer se preprečujejo morebitne zlorabe dokumenta.

Morebitne zlorabe dokumenta preprečuje tudi širitev uporabe veljavnih določb, ki prepovedujejo kopiranje osebne izkaznice. Zaradi hitrega razvoja aplikacij za optično branje dokumenta je potrebno namreč omejiti in posledično kot prekršek opredeliti tudi optično branje osebne izkaznice v nasprotju s privolitvijo imetnika, hkrati pa se s predlogom zakona finančnim družbam, notarjem in upravljavcem zbirk podatkov poleg fotokopiranja, kot že določeno, dovoljuje tudi optično branje (scan) osebne izkaznice.

Predlog pogojuje, da se ob vlogi predloži referenčna številka digitalne fotografije, ki se hrani v elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente, digitalno fotografijo podobe obraza pa zajame fotograf preko sistema e-fotograf, kar omogoča sledljivost izvora fotografije. V praksi namreč beležimo primere, ko je posameznik pri pristojnem organu poskušal predložiti fotografijo druge, podobne osebe, ali pa je predložil prirejeno (morfirano) fotografijo. Če uradna oseba takšne manipulacije ne zazna, posameznik pridobi veljaven uradni identifikacijski dokument, ki ga je izda država Republika Slovenija, z vsemi zaščitnimi elementi. Digitalna predložitev fotografije oziroma obvezen prevzem fotografije preko sistema e-fotograf bo omogočila sledljivost sliki ter tako tudi morebitni njeni manipulaciji. Učinkovita rešitev pred morebitno zlorabo predložene fotografije (popravki podobe obraza, morfing, predložitev fotografije druge osebe) predstavlja tako prevzem posnetka podobe obraza v evidenco izdanih osebnih izkaznic iz elektronskega odložišča fotografij za osebne dokumente na podlagi referenčne številke fotografije v digitalni obliki, ki jo izdelata

fotograf, kot to že utečena praksa pri izdaji uradnih identifikacijskih dokumentov. Predlog zakona fotografom ne nalaga nikakršnih dodatnih obveznosti, saj se način zajema oziroma predložitve fotografije preko sistema e-fotograf ne spreminja, temveč se le zapiše pogoje, ki jih fotografi, ki uporabljajo sistem e-fotograf, že morajo izpolnjevati. Kljub aplikaciji e-fotograf, ki je bila razvita z namenom poenostavitve sistema za sprejemanje vlog za osebne dokumente ter izboljšavo kvalitete slik za personalizacijo biometričnih osebnih izkaznic in trenutno predstavlja opsijski sistem za elektronski prenos fotografije od fotografov do upravnih enot, je večina fotografij, ki jih prilagajajo posamezniki, še vedno v fizični obliki. V teh primerih je potrebno fotografijo, ki jo državljan predloži ob vlogi, v uradno evidenco še vedno skenirati. Slabost skeniranja je konverzija fotografije pred prenosom v uradno evidenco. Led osvetljava bistveno zmanjša tudi kvaliteto skena, saj so skenerji v osnovi namenjeni skeniranju dokumentov v črno-beli tehnologiji za arhive. Tudi skeniranje fotografije za uradno osebo pomeni porabo časa in podaljšuje postopek izdaje dokumenta. Z posredovanjem digitalno zajete slike prek sistema e-fotograf se tako skrajšuje postopek izdaje osebne izkaznice, saj pri pristojnemu organu tako ni potrebno skeniranje in preverjanje kvalitete fotografije, to namreč že opravi sistem e-fotograf.

E-fotograf je aplikacija, ki je v uporabi od leta 2008, vendar njena uporaba za fotografe doslej ni bila obvezna, kar odpira možnosti manipulacij s fotografijami, ki jih stranke prilagajajo v fizični obliki. Uporaba sistema e-fotograf temelji na predhodni prijavi fotografa v sistem e-fotograf s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Fotografi, ki so vključeni v sistem, morajo namreč pridobiti kvalificirano spletno digitalno potrdilo, imeti morajo ustrezno tehnično opremo in opraviti izobraževanje, ki temelji na navodilih ministrstva, pristojnega za notranje zadeve. Sistem e-fotograf zagotavlja elektronski prenos fotografij od fotografov do varnega centralnega odložišča fotografij, od koder uradna oseba fotografijo za izdelavo dokumenta prevzame neposredno v register v digitalni obliki. Ko fotograf zajame fotografijo, jo preko posebnih spletnih servisov in ustreznih avtentikacijskih mehanizmov prenese v centralno odložišče. Centralni sistem preveri ustreznost fotografije in zajeti fotografiji določi unikatno referenčno številko. Po uspešno opravljenem postopku fotograf stranki preda unikatno referenčno številko, ki jo posameznik predloži ob vlogi. Pri pristojnem organu tako ni potrebno skeniranje in preverjanje kvalitete fotografije, saj je to že opravljeno. Odlaganje fotografij je omogočeno le tistim fotografom, ki so predhodno vneseni v register uporabnikov. V registru uporabnikov je vzpostavljena povezava med digitalnim potrdilom konkretnega fotografa in fotografskega podjetja, kar omogoča ugotavljanje odgovornosti fotografa pri izdelavi fotografije.

S predlogom zakona se zgolj celovito ureja sistem e-fotograf v posebni določbi zakona, na način, kot se v praksi že izvaja:

- k vlogi za izdajo osebne izkaznice mora državljan predložiti referenčno številko digitalne fotografije, ki se hrani v elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente in kaže njegovo pravo podobo. Podoba obraza ne sme biti digitalno popravljena oziroma spremenjena, zakon pa opredeljuje tudi izjeme (fotografi kljub večkratnim opozorilom izdelujejo fotografije z neustreznim ozadjem, na katerega implementacija zaščite fotografije ni mogoča, uporaba sistema e-fotograf pa zagotavlja ustreznost fotografije in njenega ozadja);
- digitalno fotografijo zajame fotograf, ki opravlja fotografsko dejavnost in je vpisan v register e-fotografov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki zagotavlja aplikacijo za izdelavo digitalnih fotografij za identifikacijske dokumente (sistem e-Fotograf);
- vpis v register je, tako kot v praksi že sedaj, pogojen s pisno zahtevo fotografa, predloženim potrdilom o izvedenem usposabljanju (ki ga sedaj izvaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije) in veljavnim kvalificiranim potrdilom;
- fotografi, ki že uporabljajo sistem e-fotograf, se v register vpišejo na podlagi zatečenega stanja; register e-fotografov je uradna evidenca, podatki o fotografih in njihovi lokaciji pa so tudi javno dostopni na spletu;

- fotograf shrani digitalno fotografijo, na kateri podoba obraza ne sme biti digitalno popravljena oziroma spremenjena, v elektronsko odložišče fotografij za osebne dokumente in stranki izda potrdilo o referenčni številki fotografije.

Ker obstajajo življenjske situacije, ko fotografije ne bo mogoče posredovati neposredno prek sistema e-fotograf, predlog zakona določa dopustne izjeme, ko se ob vlogi za izdajo osebne izkaznice lahko predloži fotografija v fizični obliki. Izjema tako velja v primerih, ko uradna oseba sprejema vlogo izven uradnih prostorov pristojnega organa, kot to že velja v primerih boleznih državljana, starosti in ob drugih upravičenih razlogih. Pri invalidnih osebah in drugih posameznikih, ki zaradi bolezni, starosti in podobnih razlogov ne morejo do pristojnega organa, namreč uradna oseba vlogo za osebno izkaznico sprejme po obisku v bolnišnici, domu starejših, v instituciji ali na domu, fotografija pa se ločeno (naknadno) prenese v evidenco osebnih izkaznic. Izjema velja tudi v primerih, ko je vloga sicer vložena v uradnih prostorih organa, pa zaradi bolezni državljana, njegove invalidnosti ali zaradi drugih izjemnih okoliščin v konkretnem primeru fotografije ni bilo mogoče posredovati preko sistema e-fotograf (npr. novorojenčka zaradi bolezni ni bilo mogoče slikati pri fotografu). Izjema velja tudi za vloge v tujini, saj v tujini tudi ni mogoče zagotoviti tehničnih pogojev za fotografiranje državljana preko sistema e-fotograf. V vseh zakonsko določenih izjemah mora fotografija predložena v fizični obliki izkazovati pravo podobo državljana in mora izpolnjevati druge pogoje, ki jih predpisuje zakonodaja za njen biometrični zajem.

Podobo obraza lahko neposredno ob vlogi zajame uradna oseba pristojnega organa, če so zagotovljeni tehnični pogoji za njen zajem. Trenutno upravne enote, zaradi življenjskih okoliščin oziroma stanj posameznikov zaradi katerih vloge ne morejo osebno vložiti na upravni enoti (npr. oseba leži nepokretna v postelji), vloge za izdajo osebnih izkaznic sprejemajo tudi izven uradnih prostorov upravne enote (v domovih starejših, v bolnišnicah, zaporih itd.), z uporabo mobilnih postaj. Poleg tablice, ki omogoča podpis posameznika, je sestavni del mobilne postaje tudi tipkovnica in čitalec prstnih odtisov, mobilne delovne postaje pa omogočajo neposredno prijavo v registrsko okolje informacijskega sistema upravno notranjih zadev. Za uradno osebo, ki sprejme vlogo, to pomeni, da se prijava preko tablice izvede na enak način, kot prijava v registre na stacionarni delovni postaji za okencem. Vloga za izdajo potnega lista se tako evidentira neposredno v registru, kjer se kreira registrska številka. Prenos podpisa in prstnih odtisov, ki se zajamejo preko mobilne postaje, se v register izvede v naslednjem koraku preko registrske številke predhodno kreirane vloge. Mobilna postaja primarno ni namenjena fotografiranju, četudi lahko kamera, ki je na tablici mobilne postaje, v določenih primerih zagotovi ustreznosti fotografije podobe obraza za njen biometričen zajem (ustrezno ozadje, ustrezna lega obraza in drugo).

Višjo stopnjo varnosti v postopku izdaje osebne izkaznice poleg že veljavnih pogojev, ki se nanašajo na nekaznovanost in varnostno preverjanje oseb, ki se zaposlujejo pri izvajalcu, ki opravlja naloge izdelave, skladiščenja in personalizacije osebnih izkaznic, zagotavlja tudi dodaten pogoj državljanstva Republike Slovenije, ali državljanstva članice držav Evropske unije, zaposlene osebe. Pogoje preverja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, kot to že velja.

Z namenom preprečevanja morebitne zlorabe osebne izkaznice, se s predlogom zakona veljavne določbe, ki se nanašajo na prepoved fotokopiranja osebne izkaznice, uporabljajo tudi za optično branje osebne izkaznice.

Za državljana, ki je v tujini in iz upravičenih razlogov vloge ne more podati osebno na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije, pooblaščen oseba organa, pristojnega za izdajo osebne izkaznice, preveri istovetnost državljana na način, ki ga predpiše minister, pristojen za notranje zadeve v soglasju z ministrom, pristojnim za zunanje in evropske zadeve, v smislu ugotavljanja in preverjanja istovetnosti z uporabo videoelektronske identifikacije, ki se že uporablja na nekaterih področjih (npr. bančništvo in notariat). Republika Slovenija nima

svojih diplomatsko konzularnih predstavništev v 160 državah, zato je dostopnost storitev izdaje osebnih dokumentov močno omejena. Dodatna omejitev je možnost prehoda meje za vstop v najbližjo državo, kjer je vlogo mogoče podati, v primerih, ko je osebnemu dokumentu veljavnost potekla ali pa je bil izgubljen, ukraden ali pogrešan. Dostopnost je dodano omejena tudi v obdobjih izbruhov bolezni (npr. ukrepi omejevanja gibanja v času COVID-19), naravnih nesrečah in drugih izrednih dogodkih. Videoelektronska identifikacija, ki se v praksi že izvaja na številnih področjih (npr. notarji, banke in drugi), lahko zato državljanom Republike Slovenije, ki prebivajo v tujini, v nujnih primerih pomembno olajša možnost pridobitve identifikacijskega dokumenta, ki jim omogoča prebivanje v tujini in vrnitev v domovino.

Zaradi zmanjševanja stroškov državljanov, poenostavitve in pospešitve postopka evidentiranja vloge se določa, da se prstni odtisi v evidenci osebnih izkaznic hranijo 15 dni od vročitve osebne izkaznice, s čimer se omogoči izdaja nove osebne izkaznice tudi v primerih reklamacije (zlasti v primeru reklamacije osebne izkaznice zaradi napake pristojnega organa), kar je zaradi oddaljenosti konzularno diplomatskih predstavništev zlasti pomembno za državljane, ki prebivajo v tujini večje geografske oddaljenosti od organa, pristojnega za izdajo osebne izkaznice.

Zdravstveni razlogi, ki so začasne narave in zaradi katerih državljanu ni mogoče odvzeti prstnih odtisov ob vložitvi vloge, se s predlogom dopolnjujejo tudi z drugimi upravičenimi razlogi, saj praksa izkazuje nujnost izdaje osebne izkaznice tudi v drugih izrednih okoliščinah, ko prstnih odtisov ni mogoče odvzeti (epidemije, naravne nesreče in podobno). Osebna izkaznica se izda z veljavnostjo enega leta, upravičenost razlogov v vsakem konkretnem primeru pa presoja organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice, kot to že velja.

Zaradi preprečitve prehoda meje ali izkazovanja istovetnosti državljana v tujini, da bi se zavaroval javni red ali zagotovil potek kazenskega postopka oziroma če to zahtevajo interesi obrambe države, predlog zakona izrecno določa, da zahteva sodišča, Policije in Ministrstva za obrambo, da se državljanu prepove izdaja osebne izkaznice, vzajemno velja tudi za potno listino državljana. Običajno namreč organ, ki je zahteval prepoved izdaje osebne izkaznice ni seznanjen, da ima državljan oba potovalna dokumenta, državljan pa tako lahko neovirano prehaja mejo oziroma izkazuje istovetnost v tujini z veljavno potno listino, zaradi česar je izrečen ukrep v celoti neučinkovit oziroma cilj zahteve ni dosežen. Ker praksa izkazuje, da razlogi zaradi katerih pristojni organ zahteva prepoved izdaje osebne izkaznice oziroma njeno začasno razveljavitev praviloma trajajo več kot eno leto, predlog zakona z namenom zagotovitve učinkovitosti ukrepa opušča enoletni rok, predlagatelj ukrepa pa mora o prenehanju razlogov za zavrnitev izdaje oziroma začasno razveljavitev osebne izkaznice takoj obvestiti organ, kateremu je predlog podal, ki ukrep v evidenci izdanih osebnih izkaznic briše, osebna izkaznica, ki jo je imetnik izročil v hrambo, oziroma osebna izkaznica, ki jo je imetniku odvzela policija ali sodišče, pa se imetniku nemudoma vrne.

Predlog zakona policiji, kot prekrškovnemu organu, hkrati z Inšpektoratom Republike Slovenije za notranje zadeve, omogoča nadzor nad izvrševanjem določb zakona, ki se nanašajo na izročitev osebne izkaznice pristojnemu organu v uničenje (11. člen veljavnega zakona). Izročitev osebne izkaznice (razveljavljene osebne izkaznice, poškodovane osebne izkaznice, osebne izkaznice, ki ne izkazuje pravih identifikacijskih podatkov ipd.) pristojnemu organu je namreč bistvena, da se doseže namen zapovedne norme določbe in se tako preprečijo morebitne zlorabe dokumenta. Iz navedenega razloga se s predlogom zakona zagotavlja, da nadzor nad izvrševanjem določb, ki državljanom zapovedujejo dolžnost izročitve osebne izkaznice pristojnemu organu, poleg Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve, izvaja tudi policija. Skladno z veljavnim zakonom je policija že prekrškovni organ, ki nadzira izvrševanje določb veljavnega 2., 3., 15. in tretjega odstavka 17.a člena zakona.

S predlogom zakona se zagotavlja, da državljan zaradi odprave nejasnosti glede imetništva osebne izkaznice izrecno dopolnjuje veljavna določba, da ima državljan lahko samo eno osebno izkaznico. Na izrecno prošnjo državljana, če za to obstaja razlog iz naslova dnevnega prehoda meje ali drug upravičen razlog, lahko namreč skladno z veljavnim zakonom uradna oseba uniči osebno izkaznico šele ob vročitvi nove, tako pa ima državljan registrsko dve veljavni osebni izkaznici, četudi nova še ni vročena.

Evidenca izdanih osebnih izkaznic med drugimi podatki vsebuje podatek o priimku in imenu državljana, ki vloži vlogo za izdajo osebne izkaznice, ter njegov podpis, če se zna in zmore podpisati. Ker lastnoročni podpis v slovenski zakonodaji ni definiran, predlog zakona izrecno določa, da lastnoročni podpis ne sme izkazovati besed, simbolov ali drugih oznak, ki niso del njegovega osebnega imena. V letu 2021 je namreč porastel delež vlog za izdajo osebnih izkaznic (tudi potnih listin), kjer so se vlagatelji lastnoročno podpisovali z besedami in povedmi, ki niso bile del osebnega imena, npr. »A.R«, »vse pravice pridržane«, »Brez prejudice – UCC#-308« in podobno. V vseh primerih so bili v predhodno podanih vlogah lastnoročni podpisi strank evidentno drugačni in zapisani v obliki osebnega imena (ime in priimek), torej je v uradnih evidencah že obstajal drug oziroma drugače zabeležen podpis vlagatelja, zato je bilo očitno, da gre za dogovorjeno aktivnost večjega števila posameznikov v enakem obdobju, pred različnimi upravnimi enotami. Z namenom preprečevanja tovrstnih vlog in hitrega upravnega postopka, v katerem pristojni organ tovrstno vlogo zavrne, saj lastnoročni podpis ni istoveten z uradnimi identifikacijskimi podatki vlagatelja v uradnih evidencah, se s predlagano dopolnitvijo zakona izrecno določa, da lastnoročni podpis ne sme izkazovati besed ali simbolov, ki niso del osebnega imena. Zakon o osebnem imenu (Uradni list RS, št. 20/06 in 43/19) v tretjem členu izrecno določa, da je osebno ime sestavljeno iz imena in priimka, lastnoročni podpis vlagatelja pa bo tako lahko izkazoval zgolj osebno ime (četudi gre npr. za nečitljiv podpis), vendar brez dodanih besed oziroma povedi ali simbolov ter drugih morebitnih oznak.

Poenostavlja se tudi postopek vnosa podatkov o vročitvi dokumenta v evidenco izdanih osebnih izkaznic z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij. S predlogom zakona se mogoča povezovanje evidence izdanih osebnih izkaznic z evidenco Pošte Slovenije, ki izvaja storitve vročitve in ima zagotovljene možnosti, da zajame podpis prek elektronske naprave, upravne enote pa posledično vročilnice več ne evidentirajo (vsako posebej skenirajo) v uradno evidenco, v kateri je bil opravljen sprejem vloge za osebni dokument. Z odpravo administrativne ovire, torej nadomestitvijo uporabe papirnatih vročilnic za potrjevanje vročitve na pošti s prenosom digitalno zajetega podpisa in datuma vročitve iz evidence Pošte Slovenije neposredno v evidenco osebnih izkaznic, tako v celoti razbremenimo upravne enote v delu vnosa podatka o vročitvi uradnega identifikacijskega dokumenta. Hkrati se omogoča hitra registracija podatka o vročitvi dokumenta. Osebni dokumenti (osebne izkaznice in potni listi) se trenutno vročajo po pošti (vročanje opravlja Pošta Slovenije d.o.o.) z obrazcem vročilnice (obrazec št. P-20 CN 07), ki ga mora posameznik fizično podpisati. Fizično podpisana vročilnica se vrne upravni enoti, ki je prevzela vlogo za osebni dokument, kjer se vročilnico evidentira v informacijski sistem skladno z zahtevami 83. in 87. ter 97. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/1999, 70/2000, 52/2002, 73/2004, 119/2005, 126/2007, 65/2008, 8/2010, 82/2013, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb; v nadaljevanju ZUP) in na osnovi zakona, ki ureja izdajo osebne izkaznice. Pri tem je potrebno upoštevati tudi Uredbo o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/2018, 14/2020, 167/2020, 172/21, 68/22, 89/22, 135/22, 77/2023 in 24/24), ki v 68. členu določa, da je potrebno vročilnico, povratnico ali drug dokument, ki potrjuje prejem dokumenta, evidentirati k dokumentu, na podlagi katerega je nastal. V praksi to pomeni, da morajo upravne enote vročilnice evidentirati (vsako posebej skenirati) v uradno evidenco (evidenca osebnih izkaznic), v kateri je bil opravljen sprejem vloge za izdajo osebne izkaznice. Podatek o načinu, datumu vročitve in podpisu prejemnika so po veljavnem zakonu obvezni podatki uradne evidence, ki jo mora organ, pristojen za izdajo osebnih dokumentov, voditi in vzdrževati. Ker je osebna izkaznica upravna odločba, ki se izdaja v skrajšanem ugotovitvenem postopku, je njena veljavnost vezana na datum vročitve. Vročitev se

na osnovi veljavne zakonodaje izvede pri organu, pristojnem za izdajo osebnega dokumenta (upravna enota, diplomatsko predstavništvo ali konzulat RS), po pošti (Pošta Slovenije.) ali pri izdelovalcu osebnega dokumenta (Cetis d.d.) (14. člen ZOIZk-1). Vročanje pri organu, ki je dokument izdal, se že sedaj izvaja preko sodobnega delovnega mesta, ki omogoča neposreden zajem podpisa prejemnika v informacijski sistem (podpis se preko podpisne tablice prenese v uradno evidenco). Vročanje, ki poteka po pošti, pa poteka na način, da naslovnik prevzem dokumenta fizično potrdi na vročilnici. Vročilnica se vrne upravni enoti, ki jo prenese v uradno evidenco. Splošni pogoji izvajanja univerzalne poštna storitve, ki jih je Pošta Slovenije sprejela maja 2023, v 33. členu določajo, da se prevzem pošiljke potrdi s podpisom v listinah za potrditev prevzema pošiljk ali prek elektronske naprave izvajalca za zajemanje podpisa. Natančneje je v 23. členu Splošnih pogojev izvajanja drugih poštnih storitev, ki jih je Pošta Slovenije izdala januarja 2024 in na osnovi katerih se izvaja vročanje poštnih pošiljk, navedeno, da se pri takem načinu vročanja vročitev pošiljke potrdi na posebnem obrazcu *Povratnica – Advice of receipt*, ki se vrne pošiljatelju kot navadno pismo (pri izdani osebni izkaznici upravni enoti). V 26. členu Splošnih pogojev izvajanja drugih poštnih storitev je nadalje navedeno, da naslovnik s podpisom priloženega dokumenta (povratnica AR) in po izvedeni identifikaciji prejemnika na osnovi osebnega dokumenta, potrdi prejem pošiljke glede na to, kako pošiljatelj opremi pošiljko – ali s »POD« (podpis dokumentov; t.i. klasični način) ali s »PODL« (podpis dokumentov-leanplay, kjer je pošiljatelj predhodno poskrbel, da so bili identifikacijski podatki naloženi v dogovorjeno informacijsko okolje in je bila naslovníku posredovana verifikacijska koda za prevzem pošiljke). Pri tem mora pošiljatelj (upravna enota) izvajalcu (Pošta Slovenije) jamčiti, da ima za posredovanje identifikacijskih podatkov naslovníka urejeno ustrezno pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov. Ker se v dobi, ko se spodbuja elektronski način poslovanja in v dobi digitalizacije, določeni deli procesa pri izdaji osebnih dokumentov še vedno izvajajo na klasičen način, se z zakonom predlaga, da se rešitev, po kateri mora prejemnik osebnega dokumenta vročitev tega potrditi s fizičnim podpisom, opravi preko elektronskega zajema podpisa na način in s tehnologijo, s katero Pošta Slovenije že razpolaga (npr. pri vročanju paketov). Za to je potrebno uskladiti in prilagoditi razpoložljive digitalne rešitve obstoječih evidenc z digitalnimi rešitvami Pošte Slovenije. S predlogom se sledi tehničnim rešitvam, s katerimi Pošta Slovenije že razpolaga, s prilagoditvijo zakonodaje pa se izogne podvajanju administrativnih opravil (dvakratno zajetje podpisa). Hkrati prevzemanje podatkov omogoča, da je informacija o vročitvi vnesena v uradno listinsko evidenco v najkrajšem možnem času.

Ker se v praksi pogosto izpostavljajo vprašanja, ali lahko vlogo za izdajo osebne izkaznice otroku vloží eden od starih staršev, predlog zakona zaradi hitrega tempa življenja in časovnih omejitev pri poslovanju upravnih enot omogoča, da vlogo za izdajo osebne izkaznice za otroka oziroma državljanca, ki ni poslovno sposoben, ob predložitvi notarsko overjenega pooblastila, ki izkazuje soglasje staršev oziroma drugega zakonitega zastopnika, vloží tudi pooblaščenec. Pooblastilo mora biti notarsko overjeno, s čimer se preprečuje morebitne protipravne odtujitve otroka s strani enega od staršev. Overitev podpisa stranke na izjavi pomeni potrditev notarja, da sta se zakonita zastopnika v njegovi prisotnosti podpisala in potrdila, da je podpis njun, navedeno pa tako tudi izkazuje njuno soglasje za vložitev vloge. Soglasje drugega od staršev ni potrebno v že taksativno zakonsko opredeljenih primerih.

Predlog zakona se tudi nomotehnično usklajuje z določbami zakona, ki ureja prijavo prebivališča (v nadaljevanju ZPPreb-1), v ustreznejši ločitvi stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji in stalnega naslova v tujini, s čimer se odpravljajo nejasnosti glede obveznosti predložitve osebne izkaznice v uničenje v 30 dneh po spremembi naslova v tujini, hkrati izrecno zapisuje povezavo z registrom stalnega prebivalstva, ki jo v drugem odstavku 35. člena ZPPreb-1 že ureja. Register stalnega prebivalstva se namreč z uporabo EMŠO povezuje z evidenco potnih listin in evidenco osebnih izkaznic. Iz registra stalnega prebivalstva se v evidenco potnih listin in evidenco osebnih izkaznic posredujejo podatki o prebivališčih v Republiki Sloveniji, naslovih v tujini ter naslovih za vročanje in njihovem trajanju, elektronskem naslovu za vročanje in kontaktni številki mobilnega

telefona posameznikov oziroma pooblaščenca za e-vročilnice. Izrecno se zapisuje tudi povezava z matičnim registrom, ki jo v šestem odstavku 31. člena določa zakon, ki ureja matični register. Iz matičnega registra se v druge evidence, ki jih centralno vodi ministrstvo, pristojno za upravne notranje zadeve, z uporabo EMŠO posredujejo namreč osebni podatki (podatki iz 4. člena zakona ZMatR) v obsegu, ki ga določa področna zakonodaja za zagotavljanje vsebine oziroma vzdrževanje posamezne evidence.

2. CILJI, NAČELA IN POGLOVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj predloga zakona je širitev uporabnosti osebne izkaznice na način, da se omogoči uporaba osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja tudi za državljane do dopolnjenega 12. leta starosti, s čimer se omogoča hitrejša obravnava pri izvajalcih zdravstvenih storitev, saj zaradi uporabe biometrične osebne izkaznice kot identifikacijskega dokumenta, ne bo več treba dodatno preverjati identiteto zavarovane osebe. Tako bo osebna izkaznica, kot to že velja za osebno izkaznico državljanov od dopolnjenega 12. leta starosti, poleg biometričnih podatkov podobe obraza, vsebovala tudi sredstvi elektronske identifikacije visoke in nizke ravni zanesljivosti.

Cilj zakona je preprečevanje možnosti prevar in zlorab identitete v postopku izdaje dokumenta. V postopku izdaje identifikacijskega dokumenta lahko pride do zlorabe v primeru, ko posameznik predloži fotografijo druge, podobne osebe, ali morfirano fotografijo, na kateri sta združeni podobi dveh ali več obrazov, predložitve referenčne številke digitalne fotografije, ki jo izdela fotograf pri zajemu podobe obraza preko sistema e-fotograf, pa predstavlja sistemsko rešitev, ki zlorabe preprečuje na način, da zagotavlja sledljivost izvora fotografije.

Cilj zakona je odprava nedorečenosti v zvezi s soglasji staršev pri vložitvi vloge za izdajo osebne izkaznice otroku na način, da lahko pristojni organ izda osebno izkaznico brez soglasja drugega od staršev, ki ne soglašajo z vložitvijo vloge za izdajo osebne izkaznice ali v postopku izdaje osebne izkaznice ni dosegljiv, če je to v največjo korist otroka. Odpravlja se tudi nedorečenost pri izročitvi osebne izkaznice v uničenje in vročitvi osebne izkaznice, kadar vloga za izdajo osebne izkaznice otroka, ki je nameščen v rejništvo vloži rejnik.

Pravno varnost zagotavlja določba, da osebnim izkaznicam po zakonu preneha veljavnost z dnem vročitve odločbe o razveljavitvi osebne izkaznice, ki jo opravi organ, ki je osebno osebne izkaznice izdal (upravna enota, ministrstvo, ki je pristojno za notranje zadeve ali ministrstvo, ki je pristojno za zunanje in evropske zadeve), če so bili predloženi neresnični podatki ali ponarejene listine, ki so bile podlaga za izdajo dokumenta.

Ker je osebna izkaznica potovalni dokument, je cilj zakona vzpostavitev učinkovitejšega ukrepanja v primerih, ko je treba zagotoviti prepoved prehoda državne meje. Zaradi preprečitve prehoda meje ali izkazovanja istovetnosti državljana v tujini, da bi se zavaroval javni red ali zagotovil potek kazenskega postopka oziroma če to zahtevajo interesi obrambe države, predlog zakona izrecno določa, da zahteva sodišča, Policije in Ministrstva za obrambo, da se državljanu prepove izdaja osebne izkaznice ali da se osebna izkaznica začasno razveljavi, vzajemno velja tudi za potno listino državljana, s čimer se preprečuje, da bi državljan prehajal mejo ali izkazoval istovetnost z drugim, veljavnim uradnim dokumentom.

Cilj zakona je je poenostavitev postopkov, kadar državljan stanojoči v tujini iz upravičenih razlogov ne morejo na diplomatsko predstavništvo ali konzulat Republike Slovenije, na način, da se omogoča preverjanje identitete tudi na način predpisan v podzakonskem aktu (video

identifikacijo posameznika), hrambo prstnih odtisov se podaljšuje na 15 dni od vročitve osebne izkaznice, med zdravstvene razloge pri začasni nezmožnosti zajema prstnih odtisov pa se dodaja tudi druge upravičene razloge.

Cilj zakona je optimizacija izdaje identifikacijskih dokumentov s povezovanjem evidenc z evidenco Pošte Slovenije, ki izvaja storitve vročitev in ima zagotovljene možnosti, da zajame podpis prek elektronske naprave. Tovrstna sprememba omogoča hitro registracijo podatka o vročitvi dokumenta, ročni vnos podatka o vročitvi v evidenco oziroma register ter skeniranje vročilnice s podpisom kot dokazilo o vročitvi pa ni več potreben, s čimer se razbremenjuje upravne enote. Upravne enote se razbremenjuje tudi z avtomatiziranim obveščanjem državljana o datumu izdelave potne listine in njene predaje na pošto.

2.2 Načela

Predlog zakona temelji na enakih načelih kot veljavni Zakon o osebni izkaznici in jih bistveno ne spreminja. Upoštevano je načelo zakonitosti in usklajenosti pravnega reda s pravom Evropske unije. Glede na to, da predlog določa hrambo biometričnih podatkov 15 dni po vročitvi osebne izkaznice, sta ob tem upoštevani tudi načeli sorazmernosti in varstva osebnih podatkov. Nova funkcionalnost osebne izkaznice, ki zagotavlja tudi elektronsko identiteto posameznika do dopolnjenega 12. leta starosti, uresničuje načelo odprave administrativnih ovir, saj širi možnost uporabe osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja tudi za državljanke do dopolnjenega 12. leta starosti. Načelo preprečevanja zlorabe posnetka podobe obraza uresničuje zlasti obvezen prevzem digitalne fotografije preko sistema e-fotograf, ki omogoča sledljivost sliki ter tako tudi morebitni njeni manipulaciji.

2.3 Poglavitne rešitve

- Elektronska identiteta posameznika do dopolnjenega 12. leta starosti širi možnost uporabe osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja tudi za državljanke do dopolnjenega 12. leta starosti. Osebna izkaznica bo, kot to že velja za osebno izkaznico državljanov od dopolnjenega 12. leta starosti, poleg biometričnih podatkov podobe obraza, vsebovala tudi sredstvi elektronske identifikacije nizke ravni zanesljivosti.
- Zaradi zaščite otrokove koristi, ki je povzdignjena nad interesi staršev, predlog zakona omogoča, da pristojni organ izda osebno izkaznico brez soglasja drugega od staršev, ki ne soglaša z vložitvijo vloge za izdajo osebne izkaznice ali v postopku izdaje osebne izkaznice ni dosegljiv, če je to v največjo korist otroka.
- Vlogo za izdajo osebne izkaznice za otroka oziroma državljanke, ki ni poslovno sposoben, lahko vloži tudi pooblaščenec, če predloži notarsko overjeno pooblastilo, ki izkazuje soglasje staršev oziroma drugega zakonitega zastopnika. Z navedenim se omogoča, da vlogo vložijo tudi stari starši otroka oziroma druga oseba, ki jo starša oziroma drug zakoniti zastopnik, ki vloge zaradi časovnih omejitev pri poslovanju upravnih enot ne more vložiti osebno, pisno pooblasti. Pooblastilo mora biti notarsko overjeno, s čimer se preprečuje morebitne protipravne odtujitve otroka s strani enega od staršev.
- V nujnih primerih, ko je hitra vročitev osebne izkaznice imetniku bistvena, vročitev pri pooblaščenem podjetju ali organizaciji, ki personalizira osebne izkaznice, določi upravna enota ob vložitvi vloge, v nujnih primerih pa tudi pristojno ministrstvo.
- Predlog zakona izrecno določa, da se osebna izkaznica otroka, ki je nameščen v rejništvo, vroči rejniku, ki je vložil vlogo za njeno izdajo, s čimer se odpravljajo nejasnosti glede vročanja osebne izkaznice zakonitim zastopnikom rejence.

- Osebno izkaznico državljana, ki ni poslovno sposoben, mora v uničenje izročiti tisti od staršev oziroma drug zakoniti zastopnik oziroma rejnik, ki osebno izkaznico poseduje, s čimer se preprečujejo morebitne zlorabe dokumenta.
- Zaradi pravne varnosti se določi, da osebnim izkaznicam preneha veljavnost z dnem vročitve odločbe o razveljavitvi osebne izkaznice, ki jo opravi organ, ki je osebno izkaznico izdal (upravna enota, ministrstvo, ki je pristojno za notranje zadeve ali ministrstvo, ki je pristojno za zunanje in evropske zadeve), če so bili predloženi neresnični podatki ali ponarejene listine, ki so bile podlaga za izdajo dokumenta. Imetnik mora osebno izkaznico izročiti v uničenje organu, ki je izdal odločbo o razveljavitvi osebne izkaznice, najpozneje v treh dneh po vročitvi odločbe, predlog zakona pa opustitev navedene dolžnosti opredeljuje kot prekršek ter določa globo zanj.
- K vlogi za izdajo osebne izkaznice mora državljan predložiti referenčno številko digitalne fotografije, ki se hrani v elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente in kaže njegovo pravo podobo, s čimer se zagotavlja sledljivost izvora fotografije. Predlog zakona določa dopustne izjeme, ko se ob vlogi za izdajo osebne izkaznice lahko predloži fotografija v fizični obliki.
- Zaradi zmanjševanja stroškov državljanov, poenostavitve in pospežitve postopka evidentiranja vloge se določa, da se prstni odtisi v evidenci osebnih izkaznic hranijo 15 dni od vročitve osebne izkaznice, s čimer se omogoči izdaja nove osebne izkaznice tudi v primerih reklamacije, kar je zaradi oddaljenosti konzularno diplomatskih predstavništev zlasti pomembno za državljanke, ki prebivajo v tujini, kjer gre za večje geografske oddaljenosti strank od pristojnega organa.
- Zdravstveni razlogi, ki so začasne narave in zaradi katerih državljanu ni mogoče odvzeti prstnih odtisov ob vložitvi vloge, se s predlogom dopolnjujejo tudi z drugimi upravičenimi razlogi, saj praksa izkazuje nujnost izdaje osebne izkaznice tudi v drugih izrednih okoliščinah, ko prstnih odtisov ni mogoče odvzeti.
- Zaradi preprečitve prehoda meje ali izkazovanja istovetnosti državljana v tujini, da bi se zavaroval javni red ali zagotovil potek kazenskega postopka oziroma če to zahtevajo interesi obrambe države, predlog zakona izrecno določa, da zahteva za prepoved izdaje osebne izkaznice vzajemno velja tudi za potno listino državljana, saj predlagatelj ukrepa običajno ni seznanjen, da ima državljan oba potovalna dokumenta, namen ukrepa pa ni dosežen, če državljan, ki mu je bilo na podlagi zakonskih pogojev zavrnjena izdaja osebne izkaznice, državno mejo prehaja z veljavno potno listino.
- Opušča se enoletni rok, v katerem se šteje, da ni več razlogov za zavrnitev vloge za izdajo osebne izkaznice, če pristojno sodišče ali ministrstvo, pristojno za obrambo ali policija ne obnovi zahteve, saj praksa izkazuje, da razlogi zaradi katerih pristojni organ zahteva prepoved izdaje osebne izkaznice oziroma njeno začasno razveljavitve praviloma trajajo več kot eno leto. Predlagatelj zahteve (sodišče, policija, Ministrstvo za obrambo) mora o prenehanju razlogov za zavrnitev izdaje oziroma začasno razveljavitve osebne izkaznice takoj obvestiti organ, kateremu je zahtevo podal, ki ukrep v evidenci izdanih osebnih izkaznic briše, s čimer začasno razveljavljena osebna izkaznica postane veljavna. Osebna izkaznica, ki jo je imetnik izročil v hrambo, oziroma osebna izkaznica, ki jo je imetniku odvzela policija ali sodišče, pa se imetniku nemudoma vrne.
- Tehnična posodobitev vročanja identifikacijskih dokumentov v delu, ki določa način evidentiranja podatka o vročitvi. Povezovanje evidence izdanih osebnih izkaznic z evidenco Pošte Slovenije, ki izvaja storitve vročitve in ima zagotovljene možnosti, da zajame podpis prek elektronske naprave, omogoča upravni enoti, da vročilnice več ne evidentira (skenira) v uradno evidenco, s čimer se razbremenjuje upravne enote in omogoča tudi hitro registracijo podatka o vročitvi dokumenta.
- Predlog zakona za namen avtomatiziranega obveščanja o datumu izdelave osebne izkaznice in njene predaje na pošto določa, da lahko državljan ob vlogi za izdajo

osebne izkaznice, ki jo izda upravna enota ali ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, navede elektronski naslov ali navede, da se lahko uporabi elektronski naslov za vročanje, določen skladno z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča, s čimer se razbremenjujejo upravne enote v vidiku vpogledov v podatke evidence izdanih osebnih izkaznic in podajanja pojasnil stranki.

- Z namenom preprečevanja morebitne zlorabe osebne izkaznice, se s predlogom zakona veljavne določbe, ki se nanašajo na prepoved fotokopiranja osebne izkaznice, uporabljajo tudi za optično branje osebne izkaznice.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona na ceno obrazca osebne izkaznice ne vpliva.

Finančne posledice, ki jih ima predlog zakona izhajajo iz nadgradnje evidence osebnih izkaznic, ki bodo bremenile Ministrstvo za notranje zadeve, ki upravlja evidenco v višini 50.000,00 EUR (z vključenim DDV). Nadgradnja bo zajemala prilagoditve zaradi prenove vnosov predlogov za prepoved izdaje oziroma začasne razveljavitve osebnih izkaznic, ki se vnaša v evidenco potnih listin, vključno avtomatizmom veljavnosti začasno razveljavljene osebne izkaznice po brisanju t.i. ukrepa iz evidence potnih listin. Treba bo zagotoviti avtomatizem brisanja prstnih odtisov v 15 dneh po vročitvi osebne izkaznice. Treba bo zagotoviti avtomatizem preklica uporabe izdane osebne izkaznice v delu, ki se nanaša na sredstvo elektronske identifikacije nizke ravni zanesljivosti, po poteku njene veljavnosti (po treh oziroma petih letih).

Ministrstvo za javno upravo bo bremenil strošek nadgradnje sistema za izdajanje elektronskih identitet in njene ustrezne povezave z evidenco izdanih osebnih izkaznic.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Finančna sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

5.1 Avstrija

Da se zagotavlja avtentičnost fotografije oziroma preprečuje morebitne zlorabe se mora prosilec osebno zglasiti pri organu, kjer izkaže svojo identiteto z uradnim identifikacijskim dokumentom, na katerem fotografija izkazuje imetnikovo podobo. Oseba, ki vodi postopek izdaje, primerja predloženo fotografijo s prosilcem in predloženim osebnim dokumentom. Izdaja se zavrne, če prosilec ne more nedvomno dokazati svoje identitete.

Vlogo za mladoletno osebo, ki ni poslovno sposobna (osebe mlajše od 14 let), vloži njen zakoniti zastopnik. Poleg staršev so to lahko tudi osebe, ki jim je bila dodeljena pravica

zastopanja s sodbo sodišča (nem. Pflsgericht) ali z odločbo drugega pristojnega organa (nem. Jugendamt). Vlogo lahko vložijo tudi tretje osebe ob predložitvi pisnega pooblastila in uradnega identifikacijskega dokumenta, na katerem fotografija izkazuje podobo imetnika, ki je pooblaščen za zastopanje. Poslovno sposobne mladoletne osebe (osebe med 14. in 18. letom starosti) lahko same vložijo vlogo. Pogoj za to je soglasje zakonitega zastopnika.

Fotografija se običajno predloži v fizični obliki, organ, pristojen za izdajo jo skenira. Načeloma predpisi dopuščajo tudi predložitev fotografij v digitalni obliki ali možnost izdelave ustrezne fotografije s strani organa, pri katerem se vloži vloga, vendar prosilec ni upravičen tega zahtevati.

Dokument se lahko vroči s priporočenim pismom s povratnico, na naslov, ki je bil naveden ob oddaji vloge preko dostavne službe Österreichische Post AG. Vročitev dokumenta po pošti (ki deluje kot uradni organ) prejemnik elektronsko potrdi, medtem ko pristojni izdelovalec potnih listin (nem. Dokumentenproduzent), prejem vnese v sistem. Če prejemnik ni dosegljiv na naslovu, se pošiljka vrne na pošto za prevzem; pristojni organ prejme obvestilo o statusu pošiljke. Kasnejši prevzem se nato vnese v evidenco. Priporočeno pismo lahko prevzame vsaka polnoletna oseba, ki živi v istem stanovanju kot naslovnik. Pri pristojnem organu pa ga lahko prevzame tudi pooblaščen zastopnik (npr. starši, družinski člani). Pošiljanje priporočenega pisma s povratnico je uraden način vročitve, ki je predvidena v zakonu.

Vloge za izdajo (biometrične) osebne izkaznice in potne listine se lahko v skladu s petim odstavkom 16. člena Zakona o potnih listinah, nem. Passgesetz, iz leta 1992, vložijo pri najbližjem državnem predstavništvu v tujini, če je to potrebno zaradi lažje dostopnosti ali v posebnih primerih. V prilogi 2 Konzularne uredbe (nem. Konsularverordnung), ki temelji na Konzularnem zakonu, so navedeni vsi častni konzulati, ki lahko upravljajo z biometričnimi podatki. Za sprejemanje vlog, ki vključujejo odvzem biometričnih podatkov, Republika Avstrija nima pooblaščenih zunanjih ponudnikov storitev.

Avstrijski Zakon o potnih listinah, nem. Passgesetz, iz leta 1992, v 14. in 15. členu določa razloge za odvzem in zavrnitev izdaje potnih listin in osebnih izkaznic. Organ, pristojen za izdajo, ob oddaji vloge po uradni dolžnosti preveri, ali obstajajo razlogi za zavrnitev ali odvzem. Pristojni organ je pooblaščen za vpogled v register podatkov (npr. kazensko evidenco). Pri preverjanju se upošteva stališče sodišču ali državnega tožilstva. V primeru obstoja suma nevarnosti mora organ, pristojen za izdajo, skrbno pretehtati posledice svoje odločitve za prosilca in okoliščine posameznega primera ter prosilcu omogočiti, da v okviru zaslišanja poda izjavo. Če se organ, pristojen za izdajo, po opravljenem trstu sorazmernosti odloči, da zavrne izdajo ter da je treba odvzeti stare potovalne dokumente, mora o tem izdati odločbo. Osebne izkaznice se odvzamejo po poteku njihove veljavnosti. Po izvršitvi odvzema se potovalni dokumenti predložijo organu, ki jih nemudoma uniči in prekliče.

5.2 Nemčija

Pri vložitvi vloge za izdajo osebnega dokumenta za otroka, morajo biti prisotni tako otrok kot osebe, ki imajo skrbništvo. Če skrbništvo ne izhaja iz starševstva, je treba predložiti tudi sodno odredbo. Če starš, ki ima skrbništvo, ne more biti prisoten, lahko pooblasti drugega starša, da vlogo vloži sam. Dokument za otroka se ne izroči otroku, ampak vedno staršem oz. osebi, ki ima skrbništvo nad otrokom oz. tudi pisno pooblaščenemu zastopniku. Pri osebnih izkaznicah lahko vlogo in prevzem dokumentov opravi mladoletna oseba, ko dopolni 16 let ali več.

Fotografijo prinese stranka na papirju (trenutno), ki jo uradno osebje skenira/digitalizira. V nekaterih primerih ima organ napravo za snemanje fotografij (analogno/izpis fotografije ali

digitalno) ali pa fotograf pošlje fotografijo organu preko varne elektronske poti. Uradna oseba natančno preveri avtentičnost vsake poslane fotografije. V prihodnje bo olajšan postopek zavrnitve fotografije, saj se bo v primeru, ko ima pristojni organ sam napravo za zajem fotografije ob vlogi ("live enrolment"), lahko postopek takoj nadaljeval. V evidenci bo dodan podatek, da je bila fotografija zajeta v živo.

S 1. 5. 2025 se začnejo uporabljati predpisi, sprejeti decembra 2020, ki določajo, da bo organ obdeloval samo digitalne fotografije, bodisi digitalno posredovane s strani fotografa na varen način ali posnete pri pristojnem organu. Tehnične priprave na uvedbo »vpisa v živo« trenutno potekajo po načrtih.

Vsak dokument, ki ga izdelata osrednji proizvajalec Bundesdruckerei GmbH, se pošlje organu izdaje. Dostava poteka od tam. Od leta 2025 dalje je predvidena uvedba direktne pošte proizvajalca na prijavljeni naslov stranke, če je starejša od 18 let. Če bo stranka ob prijavi navedla e-poštni naslov, bo moral ponudnik storitev pošiljanja prijavitelju posredovati podatke o predvidenem roku dostave. Če stranke ni mogoče najti, se dokument dostavi organu izdajatelju, kjer ga stranka lahko prevzame.

Če Nemčija ni zastopana v državi, je za izdajo dokumenta odgovorno tudi nemško predstavništvo v tujini/nemški konzulat/častni konzul druge države blizu regije. Zaradi veljavne zakonodaje od zunanjih ponudnikov storitev ni mogoče zahtevati potnih listov ali osebnih izkaznic.

V Nemčiji obstaja institut zavrnitve vloge za izdajo osebne izkaznice, naknadni odvzem izdaje osebne izkaznice oz. prepoved zapuščanja države. V primeru odvzema se lahko odredi zaseg. Informacije, ki lahko upravičijo odvzem ali zavrnitev izdaje osebne izkaznice, morajo dati na voljo varnostni organi organa za izdajo osebnih izkaznic. O tem odloči organ osebne izkaznice. Če ima varnostni organ podatke o odvzemu/zavrnitvi in te podatke posreduje organu, pristojnemu za nadzor meje (zvezna policija), lahko pod določenimi pogoji prepove izstop iz države (10. člen (1) zakona o potnih listih). Če je redna osebna izkaznica, ki se lahko uporablja tudi kot potna listina znotraj Schengena, zavrnjena/odvzeta, je treba izdati nadomestno osebno izkaznico (3. odstavek 6. člena Zakona o osebni izkaznici). Nadomestna osebna izkaznica je veljavna samo v Nemčiji in ni dovoljena kot potovalna listina. Podrobna pravila in razloge za zavrnitev ureja člen 6a 1 odstavek Zakona o osebni izkaznici, odvzem je urejen v členu 6a 2 odstavku Zakona o osebni izkaznici, zaseg se ureja v § 29 odstavek 2 številka 3 Zakona o osebni izkaznici.

5.3 Švedska

V skladu z obstoječo zakonodajo lahko vloge za osebne dokumente mladoletnih oseb podajo zgolj njegovi zakoniti zastopniki. Obstajajo izjeme, ko vlogo lahko podajo npr. rejniki, a je pri tem vseeno potrebno soglasje zakonitega zastopnika. Osebne izkaznice vlagatelj vedno prevzame osebno. Podrobne informacije so dostopne na strani Švedske policijske uprave: <https://polisen.se/en/services-and-permits/passport-and-national-id-card/>

Fotografija za osebni dokument se zajame na biometrični postaji, ki je v poslopju, kjer se odda vlogo za osebni dokument. Na ta način se preprečuje tudi zloraba fotografij. Za zagotovitev biometrične postaje in primerne tehnične in IT opreme je pristojna Švedska policijska uprava. Fotografije se vedno zajamejo na licu mesta na upravni enoti ali veleposlaništvu, razen v redkih primerih, kot je npr. izdaja potnega lista za vrnitev, ko se fotografijo lahko priskrbi ločeno.

Do trenutka dostave izdelanih osebnih dokumentov upravnim enotam oz. diplomatsko konzularnim veleposlaništvom, je vsak korak njihove izdelave sledljiv v realnem času. Vse informacije so dostopne v informacijskem sistemu, ki ga skladno z zakonom upravlja Švedska policijska uprava.

Švedski državljani, ki prebivajo v državi brez švedskega veleposlaništva ali generalnega konzulata, morajo za izdajo osebnega dokumenta potovati v državo s predstavništvom. Biometrični podatki se zajamejo na biometrični postaji. Zunanjega ponudnika teh storitev nimajo.

Za prepoved izdaje so pristojne Švedska policijska uprava na Švedskem in uradi za izdajo na predstavništvih v tujini. Prepoved se skladno z Zakonom o potnih listih (1978:302), zabeleži v informacijskem sistemu.

Razlogi za prepoved izdaje so podani, kadar:

- stranka ne more dokazati, da je švedski državljan;
- je vlagatelj vloge iskana oseba in mora v pripor;
- je vlagatelj mladoletna oseba, ki ji zakoniti zastopniki niso podali soglasja za izdajo osebnega dokumenta in ne obstajajo razlogi za izjemo od tega;
- je vlagatelj pridržan;
- vlagatelj, ki je v zadnjih petih letih vložil tri ločene vloge za potne liste, ne more prejeti še enega potnega lista.

5.4 Finska

Vlogo vloži zakoniti zastopnik mladoletne osebe, to so lahko starši ali pristojni organi. Mladoletnik, ki je dopolnil 15. let, lahko vlogo za osebno izkaznico vloži tudi sam, vendar za to potrebuje soglasje zakonitega zastopnika. Finska ločeno izdaja tudi osebne izkaznice za mladoletnike, ki se lahko izdajo vsem mladoletnim osebam, ne glede na starost in brez soglasja zakonitega zastopnika. Takšna osebna izkaznica sicer ni potovalni dokument in prav tako ne vključuje e-identitete.

Fotografijo lahko naredijo privatni fotografski studii po državi. Z uporabo elektronske avtentikacije, se fotografija naloži na ločen strežnik, iz katerega se fotografija lahko prevzame in uporabi pri vlogi za osebni dokument.

Finska policija je že preučevala različne tehnologije, ki bi ji pomagale zaznati morphing, a v zadevi še ni bilo preboja. Trenutno je osebje izurjeno, da samo zazna morebitne zlorabe.

Večino dokumentov dostavlja zasebno distribucijsko podjetje. Vse pošiljke so sledljive v realnem času. Ko je pošiljka vročena vlagatelju, se informacija prenese v njihov sistem z odprtimi zadevami.

Finska nima zunanjih ponudnikov storitev za zajem biometričnih podatkov. Finski državljani morajo potovati v državo s finskim veleposlaništvom ali pa vlogo oddajo na Finskem. Obstaja sicer tudi možnost elektronske oddaje vloge iz tujine (enako kot doma), a mora biti prevzem dokumentov v tem primeru na Finskem.

Finska načeloma ne pozna instituta prepovedi izdaje potovalnih dokumentov. Obstajajo sicer razlogi, ko je vloga lahko zavrnjena, kot so npr. prestajanje zaporne kazni, kazenska ovadba ali obvezno služenje vojaškega roka.

5.5 Poljska

Vlogo lahko vloži starš ali varuh otroka. Dokument lahko prevzame starš, varuh ali skrbnik. V primeru otrok starejših od 5 let, mora biti otrok prisoten pri vložitvi vloge. Otrokom starejšim od 12 let se vzame prstne odtise.

Barvno fotografijo vlogi priloži posameznik, ki jo lahko zajame tudi osebno, če fotografija ustreza standardom, ki jih določa zakon, med drugim glede velikosti, ozadja, osvetlitve in razporeditve figur na fotografiji. Avtentičnost fotografije preveri uradnik, ki sprejema vlogo. Uradnik lahko preveri avtentičnost fotografije tudi na podlagi primerjave starejših fotografij, ki jih je stranka uporabila za izdelavo prejšnjega potnega lista ali drugega identifikacijskega dokumenta.

Vložitev vloge in vročitev potnega lista se opravi pri istem organu. Organ zagotavlja preverjanje podatkov ob vsakem koraku izdaje potnega lista. Na koncu dokument izda v fizično in v registru evidentira vročitev. V primeru vročitev v tujini (poljski konzulat), se lahko dokument pošlje po pošti. V teh primerih se podatke o vročitvi zagotovi prek posebnega elektronskega sistema, ki ga vzdržuje ministrstvo, pristojno za informatiko.

Po trenutni zakonodaji ni možnosti za vložitev vloge v državah brez diplomatsko konzularnega predstavništva ali možnosti pooblastil tretjih akterjev.

Institut prepovedi izdaje in odvzema dokumenta obstaja. Izdajo dokumenta se lahko prepove na predlog sodišča, organa pregona in organa, ki izdaja potne liste. Podlage za prepoved izdaje so večinoma vezane na sodne postopke, pregon kaznivih dejanj ali druge razloge povezane s podajo vloge (npr. vlagatelj ni državljan Poljske). Potovalni dokument lahko odvzame oseba pooblaščenca za preverjanje identitete v primerih, ko to izhaja iz zadetka v Schengenskem informacijskem sistemu ali bazi podatkov Interpola. V primeru neveljavnega potnega lista, ga pooblaščenca oseba fizično razveljavi in vrne vojvodstvu oz. prvotnemu imetniku, če to želi.

5.6 Hrvaška

Na Hrvaškem se osebne izkaznice izdajajo izključno v policijskih upravah in policijskih postajah. Vlagatelj zahtevka ob vložitvi vloge za izdajo osebne izkaznice priloži fotografijo. Vloga za osebno izkaznico se vloži izključno osebno. Razen osebne vložitve vloge za izdajo potne listine s fizično prisotnostjo v policijski upravi/postaji lahko državljani, ki jim je že prej izdana potna listina in ki imajo osebno izkaznico ne starejšo od enega leta, z identifikacijskim in podpisnim certifikatom vložijo vlogo za izdajo potne listine preko sistema e-Građani. V tem primeru ni potrebno priložiti fotografije, saj se uporabi fotografija, prstni odtisi in podpis osebe, ki je pri Ministrstvu za notranje zadeve shranjen ob postopku izdaje osebne izkaznice. Ob elektronski vložitvi vloge za izdajo potne listine vlagatelj podpiše vlogo z elektronskim podpisom z uporabo osebne izkaznice.

Ker se zahtevek vloga osebno, uslužbenec, ki sprejme zahtevek, primerja fotografijo z dejanskim videzom osebe, prav tako pa tudi dejanski videz osebe s fotografijami, ki so uporabljene pri prejšnjih izdajah dokumentov, ki jih izdaja Ministrstvo za notranje zadeve, če so tovrstni dokumenti bili izdani.

Osebne izkaznice vlagatelji zahtevka prevzemajo osebno v policijski upravi ali policijski postaji, v kateri je bil zahtevek vložen. Osebno izkaznico lahko prevzame druga oseba, če ima overjeno pooblastilo. Ob vročitvi se v (elektronski) evidenci osebnih izkaznic evidentira status osebne izkaznice "veljavna".

5.7 Estonija

Vlogo za pridobitev dokumenta za otroka, mlajšega od 15 let, lahko podajo zakoniti skrbniki otroka (najpogosteje starši, lahko pa tudi druge osebe, ki so skladno s predpisi otrokovi zakoniti skrbniki). Zakonitim skrbnikom se otrokov dokument tudi vroči.

V Estoniji se lahko stranke brezplačno fotografirajo v avtomatskih kabinah na uradih splošne in mejne policije. Osebe s prebivališčem v tujini se lahko fotografirajo pri lokalnem profesionalnem fotografu ali pa sliko zagotovijo same. Natančna navodila in merila, ki jih mora slika izpolnjevati so javno objavljena na spletni strani Splošne in mejne policije.

<https://www.politsei.ee/en/requirement-and-instructions-for-the-document-photo/>

V trenutnem sistemu ni avtomatiziranih kontrol, s katerimi bi preverjali morphing. Uradniki, ki sprejemajo vloge za izdajo dokumentov, primerjajo fotografijo s fotografijami iz prejšnjih vlog iste osebe, ter lahko na ta način odkrijejo morebitne zlorabe. Večina strank za slikanje uporabi brezplačno možnost slikanja v foto kabinah na uradih Splošne in mejne policije, s čimer skrb potvarjanja fotografij odpade.

Kljub temu potekajo tudi druge aktivnosti za preprečevanje zlorab morphinga. Policija je trenutno v fazi nakupa avtomatiziranega algoritma za detekcijo morphinga, ki ga bodo uporabljali na mejnih kontrolnih točkah. Enak algoritem se bo lahko uporabljal tudi ob podaji vlog za izdajo potnih listov.

Diplomatsko konzularna predstavništva imajo povezavo do evidence veljavnih potovalnih dokumentov.

Za estonske osebne izkaznice, so prstni odtisi veljavni 6 let. V primeru veljavnih prstnih odtisov in možnosti digitalne identifikacije (veljavna osebna izkaznica, Smart-ID, mobile-ID) je možno zaprositi za nove dokumente preko samopostrežnega portala.

Če ima oseba v bazi veljavne prstne odtise, nima pa možnosti digitalne identifikacije, lahko vlogo za osebno izkaznico pošlje v papirnati obliki po navadni pošti neposredno pristojnemu organu. Prstne odtise je mogoče kadar koli obnoviti na katerem koli estonskem veleposlaništvu, ne da bi morali predložiti vlogo za osebno izkaznico.

Zunanjega ponudnika storitev ni mogoče pooblastiti za sprejemanje vlog za potne liste ali jemanje prstnih odtisov.

Estonski Zakon o identifikacijskih dokumentih predvideva tako možnost preklica kot prepovedi izdaje. Razveljavitev dokumenta lahko predlaga državno tožilstvo ali organ, ki vodi predkazenski postopek v kazenski zadevi, če je bil uporabnik navedenega dokumenta razglašen za begunca ali če je osebi v kazenskem postopku izrečen preventivni ukrep prepovedi zapustitve kraja prebivanja. Razveljavitev lahko opravi tudi izdajatelj listine, če po izdaji ugotovi, da so bili predloženi neresnični podatki ali ponarejene listine, ki so bile podlaga za izdajo dokumenta. Prepoved izdaje dokumenta lahko v sodbi kot ukrep izreče sodišče.

5.8 Luksemburg

Vloga za otroka mlajšega od 18 let mora biti vložena s strani starša, ki izvršuje roditeljsko pravico ali s strani skrbnika, ki mora ob vlogi predložiti (roditeljsko) pooblastilo. V primeru, ko je vloga vložena s strani starša, ki nima starševske pravice ali s strani tretje osebe, se vloga lahko sprejme le na podlagi pooblastila podpisanega s strani starša, ki izvršuje roditeljsko pravico. Pooblastilo mora biti overjeno pred pristojnim organom države Luksemburg.

Fotografijo zajame uradna oseba neposredno ob vložitvi vloge na uradu za izdajo dokumentov ali na uradu za registracijo prebivalstva, kjer ima vlagatelj prijavljeno prebivališče, ali na diplomatsko konzularnem predstavništvu v tujini. Izjemoma je mogoče predložiti tudi fotografijo v fizični obliki, in sicer pod pogojem, da je fotografija novejša, da je zajeta s strani profesionalnega fotografa in da ustreza standardom ICAO (Mednarodne organizacije civilnega letalstva). Z uporabo biometričnih postaj za zajem fotografij, ki bodo nameščene na vseh diplomatsko konzularnih predstavništvih, bodo preprečene zlorabe (morphing).

Nov dokument se stranki vroči na vpisnih mestih, kjer stranka hkrati odda star dokument (ta je lahko vrnjen stranki kot neveljaven in uničen). Sledljivost je zagotovljena po prevzemu novega dokumenta, in sicer ko je le - ta evidentiran v nacionalni elektronski sistem dokumentov.

5.9 Italija

Vlogo za mladoletnika lahko vložijo starši ali skrbnik. Če mladoletnik nima staršev ali skrbnika, pridobi potni list na podlagi pooblastila skrbniškega sodnika – tutorja.

Sliko v fizični obliki, predloženo ob vlogi, se digitalizira z optičnim bralnikom. Na uradih se preizkuša naprava za zajemanje fotografije, s katero lahko uradna oseba zajame fotografijo vlagatelja (fotolive). Namen je sčasoma razširiti in izključno uporabljati naprave za zajemanje fotografije (fotolive) na uradih ter zajeti digitalno fotografijo vlagatelja ob vlogi.

Dokument je lahko poslan na naslov imetnika (vlagatelja vloge) z zavarovano pošto pošiljko. Če se vročitev opravi pri organu, se imetnika o prispetju obvesti z elektronsko pošto.

V državah, kjer diplomatsko konzularnega predstavništva Republike Italije, se lahko državljan obrne na častnega konzula, če le ta obstaja. Od leta 2019 so častni konzuli pooblašteni za sprejemanje vlog za zajem biometričnih podatkov (fotografija itn.), saj so opremljeni s prenosno, temu namenjeno, delovno postajo. V tujini ni predviden zunanji ponudnik, ki bi ponujal storitev izdaje dokumentov, medtem ko v Italiji (zakonodajni odlok) DL n. 50/22 določa, da je, na podlagi posebnih dogovorov in na podlagi zahtevanih kriterijev, kvalifikacij in definiranih postopkov, osebju Pošte Italija dodeljen status uradnika, ki lahko za namene izdaje dokumenta identificirajo vlagatelja, pridobijo biometrične podatke in lastnoročni podpis.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona določa, da mora državljan ob vlogi za izdajo osebne izkaznice predložiti referenčno številko digitalne fotografije, ki se hrani v elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente, digitalno fotografijo podobe obraza pa zajame fotograf preko sistema e-fotograf. Z navedenim se skrajšuje postopek izdaje osebne izkaznice, saj pri pristojnemu organu tako ni potrebno skeniranje in preverjanje kvalitete fotografije, to namreč že opravi sistem e-fotograf. Izjemoma se vlogi lahko predloži fotografija v fizični obliki, ob pogoju, da kaže pravo podobo državljana, kadar uradna oseba sprejema vlogo izven uradnih prostorov pristojnega organa, če je vloga vložena na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije v tujini ali če je zaradi bolezni državljana, njegove invalidnosti ali drugih izjemnih okoliščin to potrebno.

Zdravstveni razlogi, ki so začasne narave in zaradi katerih državljanu ni mogoče odvzeti prstnih odtisov ob vložitvi vloge, se s predlogom dopolnjujejo tudi z drugimi upravičenimi razlogi, saj praksa izkazuje nujnost izdaje osebne izkaznice tudi v drugih izrednih okoliščinah, ko prstnih odtisov ni mogoče odvzeti.

Predlog zakona določa, da se prstni odtis oziroma prstna odtisa lahko v evidenci osebnih izkaznic hranita 15 dni od vročitve osebne izkaznice. Slednje bo pristojnemu organu v primeru reklamacije osebne izkaznice zaradi napake pristojnega organa omogočalo novo izdajo dokumenta brez ponovne prisotnosti stranke, kar je še posebej pomembno za vloge, sprejete v tujini, kjer gre za večje geografske oddaljenosti strank od pristojnega organa.

Postopek vnosa podatkov o vročitvi dokumenta v register se poenostavlja z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij. Predlog zakona pri vročanju identifikacijskih dokumentov sledi novim tehničnim možnostim, ki sicer zahtevajo spremembo zakonodaje in tehnične prilagoditve evidenc izdanih identifikacijskih dokumentov, vendar pa s predlogom o neposrednem prenosu podatka o datumu vročitve dokumenta in podpisu osebe v uradno evidenco, v kateri je bil opravljen sprejem vloge za osebni dokument (v evidenco izdanih osebnih izkaznic), razbremenimo upravne enote.

Vročitev pri pooblaščenem podjetju ali organizaciji, ki perosnalizira osebne izkaznice, lahko že določi upravna enota ob vložitvi vloge, skladno s predlogom zakona pa v nujnih primerih tudi pristojno ministrstvo.

Zaradi zaščite otrokove koristi, ki je povzdignjena nad interesi staršev, predlog zakona omogoča, da pristojni organ izda osebno izkaznico brez soglasja drugega od staršev, ki ne soglaša z vložitvijo vloge za izdajo osebne izkaznice ali v postopku izdaje osebne izkaznice ni dosegljiv, če je to v največjo korist otroka.

Če vlogo za izdajo osebne izkaznice otroku, ki je nameščen v rejništvo, vložijo rejnik, se osebna izkaznica vroči rejniku.

Vlogo za izdajo osebne izkaznice za otroka oziroma državljana, ki ni poslovno sposoben, lahko vložijo tudi pooblaščenec, če predloži notarsko overjeno pooblastilo, ki izkazuje soglasje staršev oziroma drugega zakonitega zastopnika. Z navedenim se omogoča, da vlogo vložijo tudi stari starši otroka oziroma druga oseba, ki jo starša oziroma drug zakoniti zastopnik, ki vloge zaradi časovnih omejitev pri poslovanju upravnih enot ne more vložiti osebno, pisno pooblasti. Pooblastilo mora biti notarsko overjeno, s čimer se preprečuje morebitne protipravne odtujitve otroka s strani enega od staršev.

Predlog zakona izrecno določa, da se osebna izkaznica otroka, ki je nameščen v rejništvo, vroči rejniku, ki je vložil vlogo za njeno izdajo, s čimer se odpravljajo nejasnosti glede vročanja osebne izkaznice zakonitim zastopnikom rejenca.

Zaradi pravne varnosti se določi, da osebnim izkaznicam preneha veljavnost z dnem vročitve odločbe o razveljavitvi osebne izkaznice, ki jo opravi organ, ki je osebno izkaznico izdal (upravna enota, ministrstvo, ki je pristojno za notranje zadeve ali ministrstvo, ki je pristojno za zunanje in evropske zadeve), če so bili predloženi neresnični podatki ali ponarejene listine, ki so bile podlaga za izdajo dokumenta.

Zaradi preprečitve prehoda meje ali izkazovanja istovetnosti državljana v tujini, da bi se zavaroval javni red ali zagotovil potek kazenskega postopka oziroma če to zahtevajo interesi obrambe države, predlog zakona izrecno določa, da zahteva za prepoved izdaje osebne izkaznice ali njene začasne razveljavitve vzajemno velja tudi za potno listino državljana, saj

predlagatelj ukrepa običajno ni seznanjen, da ima državljan oba potovalna dokumenta, namen ukrepa pa ni dosežen, če državljan, ki mu je bilo na podlagi zakonskih pogojev zavrnjena izdaja osebne izkaznice, državno mejo prehaja z veljavno potno listino.

Po prejemu obvestila o prenehanju razlogov za zavrnitev izdaje oziroma začasno razveljavitve osebne izkaznice organ, pri katerem je predlagatelj zahteve (sodišče, policija, Ministrstvo za obrambo) zahtevo podal, ukrep v evidenci izdanih osebnih izkaznic briše, s čimer začasno razveljavljena osebna izkaznica postane veljavna. Osebna izkaznica, ki jo je imetnik izročil v hrambo, oziroma osebna izkaznica, ki jo je imetniku odvzela policija ali sodišče, pa se imetniku nemudoma vrne.

Zaradi avtomatiziranega obveščanja o datumu izdelave osebne izkaznice in njene predaje na pošto, na zahtevo državljana ob vlogi, se razbremenjujejo upravne enote v delu podajanja informacij glede izdelave dokumenta.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Izrecno se določa, da mora osebno izkaznico državljana, ki ni poslovno sposoben, v uničenje izročiti tisti od staršev oziroma drug zakoniti zastopnik oziroma rejnik, ki osebno izkaznico poseduje, s čimer se preprečuje morebitne zlorabe dokumenta.

Predlog zakona določa brisanje prstnih odtisov v 15 dneh po vročitvi osebne izkaznice. Slednje bo pristojnemu organu v primeru reklamacije osebne izkaznice zaradi napake pristojnega organa omogočalo novo izdajo brez ponovne prisotnosti stranke, kar je še posebej pomembno za vloge, sprejete v tujini, kjer gre za večje geografske oddaljenosti strank od pristojnega organa.

Predlog zakona državljanu, za katerega se izda odločba o razveljavitvi osebne izkaznice (vezano na predložitev neresničnih podatkov ali ponarejenih listin, ki so bile podlaga za izdajo dokumenta), nalaga, da mora najpozneje v treh dneh po vročitvi odločbe o razveljavitvi osebne izkaznice izročiti v uničenje organu, ki je izdal odločbo.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog zakona ne bo imel posledic za gospodarstvo.

Predlog zakona fotografom ne nalaga dodatnih obveznosti, saj se način zajema oziroma predložitve fotografije preko sistema e-fotograf ne spreminja. Fotografski studii bodo izdelovali fotografije za uradne dokumente na način kot to že velja, z uporabo že razvitega sistema e-fotograf, ki omogoča sledljivost izvora fotografije. Tako kot to že velja, bodo morali fotografi, ki se bodo želeli vključiti v sistem e-fotograf, pridobiti kvalificirano spletno digitalno potrdilo, imeti bodo morali ustrezno tehnično opremo ter opraviti ustrezno izobraževanje. Izobraževanja izvaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, za fotografe, ki že uporabljajo sistem e-fotograf, pa ponovno izobraževanja ni potrebno.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona omogoča uporabo osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja tudi za državljane do dopolnjenega 12. leta starosti, s čimer se omogoča hitrejša obravnava pri izvajalcih zdravstvenih storitev, saj zaradi uporabe biometrične osebne izkaznice kot identifikacijskega dokumenta, ne bo več treba dodatno preverjati identiteto zavarovane osebe.

Državljanu, ki mu ob vložitvi vloge za izdajo osebne izkaznice zaradi zdravstvenih razlogov, ki so začasne narave (opekline, ureznine, zlomi), ni mogoče odvzeti prstnih odtisov, se izda osebna izkaznica z veljavnostjo enega leta, s predlogom zakona se omogoča izdaja osebne izkaznice tudi v drugih upravičenih razlogih, ki jih v vsakem posamičnem primeru ob vlogi presoja organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice.

Veljavni zakon določa, da za državljana, ki ni poslovno sposoben, vložita vlogo starša ali eden od staršev s soglasjem drugega oziroma drug zakoniti zastopnik ter določa tudi izjeme, kdaj soglasje ni potrebno. Zaradi številnih primerov, ko eden od staršev, ne soglaša z vložitvijo vloge za izdajo osebne izkaznice ali v postopku izdaje osebne izkaznice ni dosegljiv, predlog zakona zaradi zaščite otrokove koristi, ki je povzdignjena nad interesi staršev, omogoča, da pristojni organ izda osebno izkaznico brez soglasja drugega od staršev, če je to v največjo korist otroka.

Vlogo za izdajo osebne izkaznice za otroka oziroma državljana, ki ni poslovno sposoben, lahko vloži tudi pooblaščenec, če predloži notarsko overjeno pooblastilo, ki izkazuje soglasje staršev oziroma drugega zakonitega zastopnika. Z navedenim se omogoča, da vlogo vložijo tudi stari starši otroka oziroma druga oseba, ki jo starša oziroma drug zakoniti zastopnik, ki vloge zaradi časovnih omejitev pri poslovanju upravnih enot ne more vložiti osebno, pisno pooblasti. Pooblastilo mora biti notarsko overjeno, s čimer se preprečuje morebitne protipravne odtujitve otroka s strani enega od staršev.

Predlog zakona izrecno določa, da se osebna izkaznica otroka, ki je nameščen v rejništvo, vroči rejniku, ki je vložil vlogo za njeno izdajo, s čimer se odpravljajo nejasnosti glede vročanja osebne izkaznice zakonitim zastopnikom rejenca. Dodatno se določa, da mora potno listino državljana, ki ni poslovno sposoben, v uničenje izročiti tisti od staršev oziroma drug zakoniti zastopnik oziroma rejnik, ki osebno izkaznico poseduje, s čimer se preprečuje morebitne zlorabe dokumenta.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Sprejeti zakon bo predstavljen ciljnim skupinam, to je uradnim osebam, pristojnim za izdajo osebnih izkaznic na upravnih enotah in diplomatskih predstavništvi in konzulatih Republike Slovenije v tujini, v obliki usmeritev in navodil.

Širši javnosti bo zakon predstavljen po medijih in svetovnem spletu.

Ministrstvo za notranje zadeve bo spremljalo izvajanje sprejetega predpisa prek odzivov izvajalcev zakona, uporabnikov osebnih izkaznic in z izvajanjem nadzora nad pogodbenim proizvajalcem novih osebnih izkaznic.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen na portalu E-demokracija in poslan v strokovno usklajevanje Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Pošti Slovenije in Informacijskemu pooblaščenču.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki ali pravne osebe, ki bi za svoje sodelovanje prejeli plačilo.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Boštjan Poklukar, minister za notranje zadeve,
- Tina Hefnerle, državna sekretarka,
- Urša Židan, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, sekretarka.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o osebni izkaznici (Uradni list RS, št. 35/11, 41/21 in 199/21) se v 4. členu doda nov, sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za optično branje osebne izkaznice.«.

2. člen

V 6. členu se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Vlada Republike Slovenije lahko z odlokom določi plačilo obrazca osebne izkaznice iz drugega vira, če so bile osebne izkaznice poškodovane, uničene ali pogrešane v naravnih in drugih hujših nesrečah, ob epidemijah ali podobnih izrednih dogodkih.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane nov tretji odstavek, se v 11. točki za besedilom »začasno prebivališče« doda besedilo »ali stalni naslov v tujini«, za besedilom »nima prebivališča« se doda besedilo »oziroma stalnega naslova v tujini«.

V 14.točki se besedilo »ki zna in se zmore podpisati« nadomesti z besedilom »ki se zna in zmore podpisati«.

Dosedanji tretji in peti odstavek postaneta četrti in šesti odstavek.

Dosedanji četrti odstavek, ki postane peti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Osebna izkaznica državljana do dopolnjenega 12. leta starosti vsebuje sredstvo elektronske identifikacije nizke ravnosti zanesljivosti, osebna izkaznica državljana od dopolnjenega 12. leta starosti pa tudi:

- sredstvo elektronske identifikacije visoke ravnosti zanesljivosti in
- kvalificirano potrdilo za elektronski podpis.«.

3. člen

V 8. členu se v prvem odstavku za prvo alinejo doda nova, druga alineja, ki se glasi:

»- da je državljan Republike Slovenije ali članice držav Evropske unije;«.

Dosedanja druga, tretja in četrta alineja postanejo tretja, četrta in peta alineja.

V drugem odstavku se besedilo »vlog za izdajo osebnih izkaznic in« črta.

4. člen

V 9. členu se v šestem odstavku za besedo »zdravstvenih« doda besedilo »ali drugih upravičenih«, beseda »osmi« se nadomesti z besedo »tretji«.

5. člen

V 10. členu se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Veljavnost osebne izkaznice preneha z dnem vročitve odločbe o razveljavitvi osebne izkaznice, ki jo opravi organ, ki je osebno izkaznico izdal, če so bili predloženi neresnični podatki ali ponarejene listine, ki so bile podlaga za izdajo dokumenta. Za vročitev odločbe se smiselno uporabljajo določbe o vročanju iz 17.a člena tega zakona.«

6. člen

V 11. členu se dodata novi peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Osebno izkaznico državljana, ki ni poslovno sposoben, mora skladno s prvim, tretjim in četrtim odstavkom tega člena, v uničenje izročiti tisti od staršev oziroma zakoniti zastopnik oziroma rejnik, ki osebno izkaznico poseduje.

(6) V primeru iz drugega odstavka 10. člena tega zakona mora imetnik osebno izkaznico izročiti v uničenje organu, ki je izdal odločbo o razveljavitvi osebne izkaznice, najpozneje v treh dneh po vročitvi odločbe.«

7. člen

V 12. členu se v tretjem odstavku za 5. točko doda nov stavek, ki se glasi:

»Če eden od staršev ne soglaša z vložitvijo vloge za izdajo osebne izkaznice ali v postopku izdaje osebne izkaznice ni dosegljiv, pristojni organ izda osebno izkaznico brez njegovega soglasja, če je to v največjo korist otroka.«

Za tretjim odstavkom se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Vlogo iz prejšnjega odstavka lahko ob predložitvi notarsko overjenega pooblastila, ki izkazuje soglasje staršev oziroma drugega zakonitega zastopnika, vloži tudi pooblaščenec.«

Četrti odstavek, ki postane peti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Pooblaščenca oseba organa, pristojnega za izdajo osebne izkaznice, ob vložitvi vloge preveri istovetnost državljana, v primerih, ko vlogo za izdajo osebne izkaznice vloži zakoniti zastopnik ali pooblaščenec, pa tudi istovetnost zakonitega zastopnika oziroma pooblaščenca. Istovetnost se lahko preveri tudi z vpogledom v uradne evidence in primerjavo fotografije ob vlogi s fotografijo državljana, ki se v digitalni obliki hrani v evidenci že izdanega uradnega identifikacijskega dokumenta.«

Za novim petim odstavkom se doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Za državljana, ki je v tujini in iz upravičenih razlogov vloge ne more podati osebno na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije, lahko pooblaščenca oseba organa, pristojnega za izdajo osebne izkaznice preveri istovetnost državljana na način, ki ga

predpiše minister, pristojen za notranje zadeve v soglasju z ministrom, pristojnim za zunanje in evropske zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve).«.

Dosedanji peti odstavek postane sedmi odstavek.

8. člen

V 13. členu se besedilo v naslovu člena »(oblika in vsebina vloge za izdajo osebne izkaznice)« nadomesti z besedilom »(vloga za izdajo osebne izkaznice)«.

Prvi odstavek se črta.

Tretji odstavek, ki postane prvi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Vloga vsebuje naslednje podatke:

1. podatke o državljanu in vlagatelju, kadar vlogo vloži zakoniti zastopnik, pooblaščenec oziroma rejnik: priimek in ime, EMŠO, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, naslov in vrsta prebivališča oziroma naslova v tujini oziroma oznako, da vlagatelj nima prebivališča oziroma naslova v tujini;
2. datum vloge;
3. fotografijo državljana;
4. podatke o nastanku fotografije iz drugega odstavka 13.c člena tega zakona, če je fotografija digitalna;
5. lastnoročni podpis državljana, ki se zna in zmore podpisati, ter zakonitega zastopnika oziroma rejnika, kadar vlogo vloži zakoniti zastopnik oziroma rejnik. Podpis ne sme izkazovati besed, simbolov ali drugih oznak, ki niso del njegovega osebnega imena;
6. podatke o osebni izkaznici: oznako in naziv izdajatelja, registrsko številko, serijsko številko, tip osebne izkaznice, datum izdaje, veljavnost osebne izkaznice, vrsto in številko uradnega identifikacijskega dokumenta;
7. način vročitve osebne izkaznice;
8. podatke o osebi kateri bo vročena osebna izkaznica: priimek in ime, EMŠO oziroma datum rojstva.«.

Četrty, peti, šesti in sedmi odstavek se črtajo.

V osmem odstavku, ki postane tretji odstavek, se za besedo »zdravstvenih« doda besedilo »ali drugih upravičenih«.

Za novim, tretjim odstavkom, se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Za namen avtomatiziranega obveščanja o datumu izdelave osebne izkaznice in njene predaje na pošto lahko državljan ob vlogi za izdajo osebne izkaznice, ki jo izda organ iz prvega odstavka 5. člena tega zakona, navede elektronski naslov ali navede, da se lahko uporabi elektronski naslov za vročanje, določen skladno z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča.«.

9. člen

Za 13. členom se dodajo novi 13.a, 13.b in 13.c člen, ki se glasijo:

»13.a člen (fotografija)

(1) K vlogi za izdajo osebne izkaznice mora državljan predložiti osebno izkaznico, ki jo poseduje, in referenčno številko digitalne fotografije, ki se hrani v elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente in kaže njegovo pravo podobo. Podoba obraza ne sme biti digitalno popravljena oziroma spremenjena.

(2) Izjemoma lahko državljan ob vlogi predloži fotografijo v fizični obliki, če uradna oseba sprejme vlogo izven uradnih prostorov pristojnega organa ali če je zaradi bolezni državljana, njegove invalidnosti ali drugih izjemnih okoliščin to potrebno.

(3) Državljan lahko ob vlogi, vloženi na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije v tujini, predloži fotografijo v fizični obliki.

(4) Podobo obraza lahko neposredno ob vlogi zajame uradna oseba pristojnega organa, če so zagotovljeni tehnični pogoji za njen zajem.

(5) Za izdajo osebne izkaznice se lahko uporabi tudi fotografija, ki se hrani v evidenci že izdanega uradnega identifikacijskega dokumenta, če kaže pravo podobo državljana.

(6) Ustreznost fotografije ter način predložitve, hranjenja in uporabe fotografije v digitalni obliki predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.

13.b člen (register e-fotografov)

(1) Digitalno fotografijo zajame fotograf, ki opravlja fotografsko dejavnost in je vpisan v register e-fotografov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki zagotavlja aplikacijo za zajem digitalnih fotografij za identifikacijske dokumente.

(2) Na podlagi zahteve fotografa, ki izkazuje, da ima fotograf kvalificirano spletno digitalno potrdilo in opravljeno usposabljanje, ki ga izvaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, organ iz prvega odstavka tega člena fotografa vpiše v register e-fotografov.

(3) V registru e-fotografov se vodijo podatki:

- matična številka in firma fotografa;
- ime in priimek fotografa;
- naslov, na katerem fotograf izvaja storitev (občina, naselje, ulica, hišna številka ter dodatek k hišni številki in številka stanovanja, če obstajata);
- o kvalificiranem spletnem digitalnem potrdilu;
- datum vpisa v register;
- datum izpisa iz registra;
- datum sprememb podatkov;
- datum prenehanja dejavnosti.

(4) Podatki iz prve, druge in tretje alineje tretjega odstavka tega člena fotografov, ki so vpisani v register e-fotografov, so objavljeni na spletni strani ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

13.c člen (izdelava digitalne fotografije)

(1) Fotograf shrani digitalno fotografijo, na kateri podoba obraza ne sme biti digitalno popravljena oziroma spremenjena, v elektronsko odložišče fotografij za osebne dokumente in stranki izda potrdilo o referenčni številki fotografije.

(2) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, lahko v elektronskem odložišču fotografij za namene izdaje osebne izkaznice ali drugega identifikacijskega dokumenta obdeluje podatke:

- referenčno številko digitalne fotografije;
- digitalna fotografija;
- datum nastanka fotografije;

- firma ter ime in priimek fotografa.

(3) Digitalna fotografija se hrani v elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente 1 leto.«.

10. člen

V 14. členu se v tretjem odstavku za besedilom »Zakonitemu zastopniku« doda besedilo »oziroma pooblaščenцу zakonitega zastopnika«.

Četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Osebno izkaznico se lahko vroči tudi pooblaščenцу v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.«.

V petem odstavku se za besedilom »ob vložitvi vloge« doda besedilo »ali ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ali ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, v nujnih primerih«.

Doda se nov, sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Osebna izkaznica otroka, ki je nameščen v rejništvo, se vroči rejniku, ki je vložil vlogo za izdajo osebne izkaznice.«.

11. člen

V 17. členu se v četrtem odstavku se za besedilom »brez prepovedi prehoda državne meje« doda vejica in besedilo »na način kot to določa četrti odstavek 17.a člena tega zakona«.

12. člen

V 17.a členu se v drugem odstavku doda stavek, ki se glasi:

»Zaradi zagotavljanja namena predloga iz prvega odstavka prejšnjega člena tega zakona, predlog vzajemno velja tudi za potno listino državljana.«.

Tretji in četrti odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(3) Organ, pri katerem je bila vložena vloga za izdajo osebne izkaznice, izdajo na podlagi predloga zavrne z odločbo o zavrnitvi izdaje osebne izkaznice.

(4) Če ima državljan veljavno osebno izkaznico, izda odločbo o začasni razveljavitvi osebne izkaznice do prenehanja razlogov za začasno razveljavitev, organ, ki je predlog prejel. V odločbi se imetniku osebne izkaznice naloži, da mora najpozneje v treh dneh po vročitvi odločbe izročiti osebno izkaznico v hrambo organu, ki je izdal odločbo, do prenehanja razlogov za začasno razveljavitev osebne izkaznice.«.

V petem odstavku se beseda »prejšnjega« nadomesti z besedilom »tretjega in četrtega«.

V devetem odstavku se doda nov stavek, ki se glasi:

»Do prenehanja razlogov za začasno razveljavitev osebne izkaznice, osebno izkaznico hrani organ, ki je izdal odločbo o začasni razveljavitvi osebne izkaznice iz četrtega odstavka tega člena.«.

13. člen

V 18. členu se drugi odstavek črta.

Tretji odstavek, ki postane drugi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Organ iz prvega odstavka tega člena prenehanje razlogov vpiše v evidenco, ki se vodi skladno z določbami zakona, ki ureja izdajo potnih listin, s čimer začasno razveljavljena osebna izkaznica postane veljavna do poteka veljavnosti izdaje. Organ, ki hrani osebno izkaznico, osebno izkaznico vrne imetniku, na način kot ga predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.«.

14. člen

V 19. členu se v drugem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»- podatke iz prvega odstavka 13. člena tega zakona in fotografijo imetnika osebne izkaznice v digitalni obliki, ki je ni mogoče prebrati z napravami za branje biometričnih podatkov,«.

Za osmo alinejo se dodajo nove deveta, deseta in enajsta alineja, ki se glasijo:

»podatke o fotografu iz tretjega odstavka 13.b člena tega zakona;

- način in datum vročitve;
- ime in priimek, EMŠO oziroma datum rojstva osebe, kateri je osebna izkaznica vročena ter njen podpis oziroma drugo dokazilo o vročitvi, če osebna izkaznica ni vročena v Republiki Sloveniji.«.

V šestem odstavku se besedilo »četrtga odstavka 13. člena« nadomesti z besedilom »prvega odstavka 13.c člena«.

V sedmem odstavku se besedilo »šestega odstavka 13. člena« nadomesti z besedilom »petega odstavka 13.a člena«.

V devetem odstavku se beseda »do« nadomesti z besedilom »15 dni od«.

V desetem odstavku se besedilo »iz prve, druge, tretje, četrte, pete, šeste, sedme, osme, dvanajste, trinajste in šestnajste alineje tretjega odstavka 13. člena tega zakona« nadomesti z besedilom »o imenu in priimku ter EMŠO vlagatelja, naslov prebivališča oziroma stalnega naslova v tujini, podatke iz 6. točke prvega odstavka 13. člena tega zakona«

Za dosedanjim desetim odstavkom se dodajo nov enajsti, dvanajsti in trinajsti odstavek, ki se glasijo:

»(11) Evidenca izdanih osebnih izkaznic se na podlagi registrske številke osebne izkaznice povezuje z evidenco podjetja ali organizacije, registrirane za prenos poštnih pošiljk iz drugega odstavka 8. člena tega zakona. Iz evidence podjetja ali organizacije, registrirane za prenos poštnih pošiljk iz drugega odstavka 8. člena, se v evidenco izdanih osebnih izkaznic pošlje podatek o datumu vročitve in podpisu osebe, ki ji je bila osebna izkaznica vročena na ozemlju Republike Slovenije.

(12) Evidenca izdanih osebnih izkaznic se povezuje z matičnim registrom, iz katerega se z uporabo EMŠO pridobivajo podatki državljana: imenu in priimku, datumu, državi in kraju rojstva, spolu, poslovni sposobnosti, državljanstvu ter podatki o imenu in priimku, EMŠO, datum rojstva zakonitega zastopnika oziroma pooblaščenice osebe državljana.

(13) Evidenca izdanih osebnih izkaznic se z uporabo EMŠO povezuje z registrom stalnega prebivalstva. Iz registra stalnega prebivalstva se v evidenco izdanih potnih listin posredujejo podatki o prebivališčih v Republiki Sloveniji, naslovih v tujini ter naslovih za vročanje in njihovem

trajanju, elektronskem naslovu za vročanje državljana, zakonitega zastopnika oziroma pooblaščenega osebe državljana oziroma pooblaščenca za e-vročilnice.«.

Dosedanji enajsti odstavek postane dvanajsti odstavek.

15. člen

V 19.a členu se v prvem odstavku besedilo »tretjega odstavka 13. člena tega zakona, fotografija iz četrtega odstavka 13. člena tega zakona in prstni odtisi iz osmega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega odstavka 13. člena tega zakona in prstni odtisi iz tretjega odstavka«.

16. člen

V 20. členu se v petem odstavku za besedilom »osebne izkaznice« doda besedilo » , datumu vročitve ter podpisu osebe, ki ji je bila osebna izkaznica vročena,«.

17. člen

V 21. členu se v prvi in drugi odstavki spremenita tako, da se glasita:

»(1) Nadzor nad izvrševanjem določb drugega in tretjega odstavka 2. člena, 3. člena, prvega, tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka 11. člena, drugega odstavka 13. člena, prvega, drugega, in četrtega odstavka 15. člena, četrtega odstavka 17.a člena, 20. člena ter 22. člena tega zakona opravlja Inšpektorat Republike Slovenije, pristojen za notranje zadeve.

(2) Nadzor nad izvrševanjem določb drugega in tretjega odstavka 2. člena, 3. člena, prvega, tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka 11. člena, prvega in drugega odstavka 15. člena ter četrtega odstavka 17.a člena tega zakona opravlja tudi policija.«.

18. člen

V 23. členu se v prvem odstavku v 4. točki beseda »peti« nadomesti z besedo »četrti«.

V 5. točki se besedilo »tretji odstavek 17. člena« nadomesti z besedilom »četrti odstavek 17.a člena«.

19. člen

V 24. členu se v prvem odstavku v 2. točki besedilo »tretji in četrti odstavek 11. člena« nadomesti z besedilom » prvi, tretji, četrti, peti in šesti odstavek 11. člena«.

V drugem odstavku se v 2. točki besedilo »prvi, tretji in četrti odstavek« nadomesti z besedilom » prvi in drugi odstavek«.

20. člen

V 25. členu se v prvem odstavku besedilo »z drugim« nadomesti z besedilom »s četrtim«.

V drugem odstavku se besedilo » ki ne uniči podatka o registrski in serijski številki osebne izkaznice v roku 30 dni od prejema (tretji odstavek 20. člena)« nadomesti z besedilom »ki ravna v nasprotju s petim odstavkom 20. člena zakona«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

21. člen

(izvršilni predpisi)

Minister, pristojen za notranje zadeve v soglasju z ministrom, pristojnim zunanje zadeve, do začetka uporabe tega zakona izda ali uskladi:

1. način preverjanja istovetnost državljana iz četrtega odstavka 7. člena tega zakona,
2. ustreznost fotografije ter način predložitve, hranjenja in uporabe fotografije v digitalni obliki iz šestega odstavka 13.a člena tega zakona,
3. način vračila osebne izkaznice iz drugega odstavka 13. člena tega zakona.

22. člen

(uskladitvena določba)

Pravilnik o izvrševanju zakona o osebni izkaznici (Uradni list RS, št. 31/22) se uporablja do uskladitve oziroma izdaje predpisa iz prejšnjega odstavka, če ni v nasprotju s tem zakonom.

23. člen

(ureditev v prehodnem obdobju)

(1) Do poteka roka iz drugega odstavka 24. člena tega zakona se za brisanje prstnih odtisov v evidenci izdanih osebnih izkaznic, vročitev osebne izkaznice in prenehanje razlogov za zavrnitev osebne izkaznice oziroma začasno razveljavitev osebne izkaznice uporabljajo določbe Zakona o osebni izkaznici (Uradni list RS, št. 35/11, 4/21 in 199/21).

(2) Do poteka roka iz tretjega odstavka 24. člena tega zakona se za predložitev fotografije k vlogi za izdajo osebne izkaznice uporabljajo določbe Zakona o osebni izkaznici (Uradni list RS, št. 35/11, 4/21 in 199/21).

(3) Do poteka roka iz tretjega odstavka 24. člena tega zakona organ iz prvega odstavka 13. b člena tega zakona vpiše v register e-fotografov fotografe, ki uporabljajo aplikacijo za zajem digitalnih fotografij za identifikacijske dokumente.

24. člen

(končna določba)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Določbe novega četrtega odstavka 13. člena, novega petega odstavka 14. člena, novega drugega odstavka 18. člena in novega devetega odstavka 19. člena tega zakona se začnejo uporabljati šest mesecev po uveljavitvi tega zakona.

(3) Določbe novega petega odstavka 6. člena, novega 13.a člena, novega 13.b člena, novega 13.c člena in novega enajstega odstavka 19. člena tega zakona se začnejo uporabljati 1 leto po uveljavitvi tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu – Predlog zakona širi uporabo veljavnih določb, ki prepovedujejo kopiranje, tudi za optično branje osebne izkaznice. Predlagana določba zgolj sledi hitremu razvoju aplikacij za optično branje dokumenta in njihovi uporabi v vsakdanjem življenju, s čimer kot prekršek opredeli optično branje osebne izkaznice v nasprotju s privolitvijo imetnika, hkrati pa se s predlogom zakona finančnim družbam, notarjem in upravljavcem zbirk podatkov poleg fotokopiranja, kot že določeno, dovoljuje tudi optično branje (scan) osebne izkaznice.

K 2. členu – Predlog zakona določa pravno podlago, da lahko ob izrednih dogodkih Vlada Republike Slovenije z odlokom določi plačilo obrazca osebne izkaznice iz drugega vira, če so bile osebne izkaznice poškodovane, uničene ali pogrešane v naravnih in drugih hujših nesrečah, ob epidemijah ali podobnih izrednih dogodkih. Imetniki osebnih izkaznic, katere so bile v izrednih dogodkih uničene, bi bili ob nadomestitvi javne listine, ki je bila uničena ali poškodovana v poplavah, plazovih ali drugih hujših nesrečah tako lahko oproščeni plačila stroškov tiskovin, kot zagotovljene solidarnostne oblike pomoči oškodovanim fizičnim osebam. Namesto imetnika, ki običajno nosi stroške tiskovine, bi tako stroške kril državni proračun, če bi tako odločila Vlada Republike Slovenije z odlokom.

Določba se nomotehnično usklajuje z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča (Zakon o prijavi prebivališča, Uradni list RS, št. 52/16, 36/21 in 3/22 – ZDeb). Ta ločuje med prijavljenim stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji ter prijavljenim stalnim naslovom v tujini. Stalno prebivališče je namreč naslov v Republiki Sloveniji, na katerem posameznik stalno prebiva, in je ta naslov središče njegovih življenjskih interesov, stalni naslov v tujini pa je naslov, ki ga posameznik, ki se stalno naseli v tujini, navede ob prijavi stalnega naslova na upravni enoti oziroma diplomatsko konzularnem predstavništvu v tujini.

Uporaba biometrične osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja je omogočena s sredstvom elektronske identifikacije nizke ravni zanesljivosti, nameščenim na osebni izkaznici. S tem zavarovane osebe, enako kot s kartico zdravstvenega zavarovanja, dokazujejo urejenost zdravstvenega zavarovanja oziroma uveljavljajo pravice iz zdravstvenega zavarovanja. Otrokom do dopolnjenega 12. leta starosti se izda biometrična osebna izkaznica, ki ni elektronska, ima pa čip z biometrijo. Predlog zakona omogoča uporabo osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja tudi za državljanke do dopolnjenega 12. leta starosti, s čimer se omogoča hitrejša obravnava pri izvajalcih zdravstvenih storitev, saj zaradi uporabe biometrične osebne izkaznice kot identifikacijskega dokumenta, ni potrebno dodatno preverjanje identitete zavarovane osebe. Osebna izkaznica bo tako kot pri državljanih po dopolnjenem 12. letu starosti, poleg biometričnih podatkov podobe obraza, vsebovala tudi sredstvo elektronske identifikacije nizke ravni zanesljivosti.

K 3. členu – Predlog zakona poleg že veljavnih pogojev, ki se nanašajo na nekaznovanost in varnostno preverjanje za osebe, ki se zaposlujejo pri izvajalcu, ki opravlja naloge izdelave, skladiščenja in personalizacije osebnih izkaznic, določa dodaten pogoj državljanstva Republike Slovenije, ali državljanstva članice držav Evropske unije, s čimer se zagotavlja višjo stopnjo varnosti v postopku izdaje osebne izkaznice. Pogoje preverja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, kot to že velja.

Veljavni člen, ki opredeljuje izvajanje prenosa osebnih izkaznic, se s predlogom zakona ne spreminja. Prenos poštnih pošiljk, na način, ki zagotavlja zaščito, varnost in sledljivost poštnih pošiljk izvaja Pošta Slovenije, predlog zakona pa kot nepotrebno zgolj črta prenos vlog za izdajo osebne izkaznice, saj se vloge sprejemajo neposredno v evidenci osebnih izkaznic in se ne pošiljajo v fizični obliki.

K 4. členu – Zdravstveni razlogi, ki so začasne narave in zaradi katerih državljanu ni mogoče odvzeti prstnih odtisov ob vložitvi vloge, se s predlogom dopolnjujejo tudi z drugimi upravičenimi razlogi, saj praksa izkazuje nujnost izdaje osebne izkaznice tudi v drugih izrednih okoliščinah, ko prstnih odtisov ni mogoče odvzeti (epidemije, naravne nesreče in podobno). Osebna izkaznica se izda z veljavnostjo enega leta, upravičenost razlogov v vsakem konkretnem primeru pa presoja organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice, kot to že velja.

K 5. členu – S predlogom zakona se odpravlja pravna praznina in se zaradi pravne varnosti določi, da osebnim izkaznicam po zakonu preneha veljavnost z dnem vročitve odločbe o razveljavitvi osebne izkaznice, ki jo opravi organ, ki je osebno izkaznico izdal (upravna enota, diplomatsko ali konzularno predstavništvo v tujini), če so bili predloženi neresnični podatki ali ponarejene listine, ki so bile podlaga za izdajo dokumenta. Odločba se vroča na način, kot že velja pri odločbi o začasni razveljavitvi osebne izkaznice – imetniku se vroči v roke kadar koli in kjer koli se ta najde, odločbo pa lahko na zahtevo organa, ki je izdal odločbo, vroči tudi policija. Če je ni mogoče vročiti ob prvem osebnem vročanju, se vroči z javnim naznanilom na oglasni deski organa in državnem portalu eUprava.

K 6. členu – Veljavni člen določa, da je potrebno izročiti osebno izkaznico v uničenje, ko identifikacijski dokument ne izkazuje več točnih podatkov o imetniku, fotografija ne kaže več prave podobe imetnika ali kadar osebna izkaznica iz določenega razloga ni več uporabna (je poškodovana, obrabljena ipd.). Zaradi preprečevanja zlorab dokumenta je pomembno, da pristojni organ osebno izkaznico fizično uniči, nato jo lahko stranki vrne. Veljavni člen določa, da je pristojni organ tisti, ki dokument fizično uniči, izročitev v uničenje pa ne pomeni tudi trajne izročitve, zato se lahko osebna izkaznica osebi vrne.

Predlog zakona, poleg že določenih razlogov za izročitev osebne izkaznice v uničenje, dodatno določa, da mora osebno izkaznico državljan, ki ni poslovno sposoben, v uničenje izročiti tisti od staršev oziroma zakoniti zastopnik oziroma rejnik, ki osebno izkaznico poseduje. V praksi namreč med staršema, ki glede varstva in vzgoje skupnih otrok nista soglasna, prihaja do nesporazumov, tako pa tudi ob nastopu razlogov zaradi katerih mora državljan osebno izkaznico izročiti pristojnemu organu v uničenje, osebna izkaznica otroka oziroma državljan, ki ni poslovno sposoben, v uničenje običajno ni izročena, kar potencialno omogoča tudi zlorabo dokumenta. Podobno prihaja do nesporazumov med rejniki in starši otroka, zato predlog zakona dolžnost izročitve osebne izkaznice v uničenje nalaga tistemu, ki osebno izkaznico dejansko poseduje. Za opustitev obveznosti izročitve osebne izkaznice se določa globa.

Dolžnost izročitve osebne izkaznice se določa tudi imetniku, ki mora osebno izkaznico izročiti v uničenje organu, ki je izdal odločbo o razveljavitvi osebne izkaznice, najpozneje v treh dneh po vročitvi odločbe, predlog zakona pa opustitev navedene dolžnosti opredeljuje kot prekršek in določa globo zanj.

K 7. členu – Za državljana, ki ni poslovno sposoben, vložita vlogo starša ali eden od staršev s soglasjem drugega oziroma drug zakoniti zastopnik. Ker pa praksa izkazuje, da v številnih primerih soglasja ni mogoče pridobiti zaradi neurejenih odnosov oziroma sporov med staršema, predlog zakona uradni osebi omogoča, da o izdaji osebne izkaznice otroku odloči brez soglasja starša, ki ne soglaša z vložitvijo vloge za izdajo osebne izkaznice, ali starša, ki v postopku izdaje osebne izkaznice ni dosegljiv, če je to v največjo korist otroka. Namen zaščite otrokovih koristi, ki je povzdignjena nad interesi staršev, v postopku izdaje osebnega dokumenta na zahtevo enega od staršev, namreč ni dosežen, v kolikor iskanje soglasja drugega od staršev nesorazmerno ovira upravni postopek, izdaja osebne izkaznice za otroka pa nujna, saj je tak mladoletni državljan brez uradnega dokumenta, ki bi mu omogočal identifikacijo ali prestop državne meje.

Ker se v praksi pogosto izpostavljajo vprašanja, ali lahko vlogo za izdajo osebne izkaznice otroku vloži eden od starih staršev, predlog zakona zaradi hitrega tempa življenja in časovnih omejitev pri poslovanju upravnih enot omogoča, da vlogo za izdajo osebne izkaznice vloži tudi pooblaščenec, ki ga starša oziroma drug zakonit zastopnik pooblasti za vložitev vloge. Pooblastilo mora biti notarsko overjeno, s čimer se preprečuje morebitne protipravne odtujitve otroka s strani enega od staršev. Overitev podpisa stranke na izjavi pomeni potrditev notarja, da sta se zakonita zastopnika v njegovi prisotnosti podpisala in potrdila, da je podpis njun. Navedeno tako tudi izkazuje njuno soglasje za vložitev vloge. Soglasja v pooblastilu ni potrebno izkazati v primerih kot so že opredeljena z zakonom.

Pred izdajo osebne izkaznice se preverja identiteta državljana in zakonitega zastopnika, saj zakonska določba uradno osebo k temu obvezuje in ji tako nalaga veliko stopnjo odgovornosti. Slednje je pomemben element preprečevanja zlorabe identitete, na katerega opozarjajo tudi mednarodni strokovnjaki, saj se ob zamenjavi identitete ob vlogi izdela dokument z vsemi varnostno-zaščitnimi elementi po ustaljenem postopku in s pravimi materiali. Veljavni zakon določa, da se istovetnost lahko preveri tudi z vpogledom v uradne evidence, predlog zakona pa izrecno določa, da se preverja tudi identiteta pooblaščenca ter da je istovetnost mogoče ugotoviti tudi s primerjavo fotografij iz evidenc že izdanih uradnih identifikacijskih dokumentov (npr. pregled fotografij iz že neveljavnih potnih listin ali drugih dokumentov), s čimer bo uradna oseba v postopku izdaje potne listine lažje zaznala morebitne lažne ali morfirane fotografije.

Za državljana, ki je v tujini in iz upravičenih razlogov vloge ne more podati osebno na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije, se določa, da pooblaščenca oseba organa, pristojnega za izdajo osebne izkaznice, preveri istovetnost državljana na način, ki ga predpiše minister, pristojen za notranje zadeve v soglasju z ministrom, pristojnim za zunanje in evropske zadeve, v smislu ugotavljanja in preverjanja istovetnosti z uporabo videoelektronske identifikacije. Z navedenim bo državljan, ki iz upravičenih razlogov vloge za izdajo osebne izkaznice ne bo mogel osebno podati, v nujnih primerih vlogo vložil, njegova istovetnost pa bo tudi uradno ob vlogi preverjena. Videoelektronska identifikacija, ki se v praksi že izvaja na številnih področjih (npr. notarji, banke in drugi), lahko državljanom Republike Slovenije, ki prebivajo v tujini, v nujnih primerih pomembno olajša možnost pridobitve identifikacijskega dokumenta, ki jim omogoča prebivanje v tujini in vrnitev v domovino.

K 8. členu – Veljavni zakon v 13. členu določa obliko in vsebino vloge za izdajo osebne izkaznice. Vloga se lahko vloži tako na predpisanem obrazcu v fizični obliki (kartonček vloge) ali v elektronski obliki. Oseba, ki vloži vlogo, mora navesti resnične podatke, zlasti tiste, ki se nanašajo na njeno identifikacijo pred pristojnim organom, saj z večino podatkov pristojni organ razpolaga sam. Navedba neresničnih podatkov se sankcionira. Veljavni zakon določa, katere podatke vsebuje obrazec vloge, predlog zakona, pa že zahtevane podatke zgolj ustrezneje in pregledneje zapiše.

Evidenca izdanih osebnih izkaznic med drugimi podatki vsebuje podatek o priimku in imenu državljana, ki vloži vlogo za izdajo potne listine, ter njegov podpis, če se zna in zmore podpisati. Ker lastnoročni podpis v slovenski zakonodaji ni definiran, predlog zakona izrecno določa, da lastnoročni podpis ne sme izkazovati besed, simbolov ali drugih oznak, ki niso del njegovega osebnega imena. V letu 2021 je namreč porastel delež vlog za izdajo osebnih izkaznic, kjer so se vlagatelji lastnoročno podpisovali z besedami in povedmi, ki niso bile del osebnega imena, npr. »A.R«, »vse pravice pridržane«, »Brez prejudice – UCC#-308« in podobno. V vseh primerih so bili v predhodno podanih vlogah lastnoročni podpisi strank evidentno drugačni in ne zapisani v obliki osebnega imena (ime in priimek), torej je v uradnih evidencah že obstajal drug oziroma drugače zabeležen podpis vlagatelja, zato je bilo očitno, da gre za dogovorjeno aktivnost večjega števila posameznikov v enakem obdobju, pred različnimi upravnimi enotami.

Z namenom preprečevanja tovrstnih vlog in hitrega upravnega postopka, v katerem pristojni organ tovrstno vlogo zavrne, saj lastnoročni podpis ni istoveten z uradnimi identifikacijskimi podatki vlagatelja v uradnih evidencah, se s predlagano dopolnitvijo zakona izrecno določa, da lastnoročni podpis ne sme izkazovati besed ali simbolov, ki niso del osebnega imena. Zakon o osebnem imenu (Uradni list RS, št. 20/06 in 43/19) v tretjem členu izrecno določa, da je osebno ime sestavljeno iz imena in priimka, lastnoročni podpis vlagatelja pa bo tako lahko izkazoval zgolj osebno ime (četudi gre npr. za nečitljiv podpis), vendar brez dodanih besed oziroma povedi ali simbolov ter drugih morebitnih oznak.

Ker državljani po vložitvi vloge za izdajo osebne izkaznice niso seznanjeni ali je bila osebna izkaznica že izdelana oziroma ali je bila že posredovana na pošto, s številnimi klici na upravne enote oziroma pristojno ministrstvo pa po nepotrebem ovirajo potek dela, predlog zakona za namen avtomatiziranega obveščanja o datumu izdelave osebne izkaznice in njene predaje na pošto določa, da lahko državljan ob vlogi za izdajo osebne izkaznice, ki jo izda upravna enota ali ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, navede elektronski naslov ali navede, da se lahko uporabi elektronski naslov za vročanje, določen skladno z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča. Elektronski naslov za vročanje je namreč določen naslov za vročanje dokumentov v elektronski obliki, vpisan v registru stalnega prebivalstva.

K 9. členu – Skladno z veljavno zakonodajo mora biti fotografija, ki jo posameznik predloži ob vlogi za izdajo osebne izkaznice, ustreznih dimenzij in mora izkazovati pravo podobo imetnika. Predložena je lahko tako v klasični obliki (fotografski papir) kot v digitalni, pri čemer pa je pomembno, da predložitev v digitalni obliki pomeni izključno prevzem iz posebnega odložišča fotografij – državljan npr. ne more poslati svoje fotografije po elektronski pošti ali je prinesiti na pomnilniškem mediju. Upravljevec elektronskega odložišča fotografij kot samostojne baze podatkov, ki se povezuje z evidenco potnih listin, je Ministrstvo za notranje zadeve. Zakon določa nabor, namen in uporabo podatkov iz elektronskega vložišča fotografij ter njihovo enoletno hrambo in ponovno uporabo.

Novost predloga zakona je pogojevanje, da se fotografija predloži v digitalni obliki (vlogi se predloži referenčna številka fotografije v digitalni obliki), fotografijo podobe obraza pa zajame fotograf preko sistema e-fotograf, kar omogoča sledljivost izvora fotografije. Učinkovita rešitev pred morebitno zlorabo predložene fotografije (popravki podobe obraza, morfing, predložitev fotografije druge osebe) predstavlja namreč prevzem posnetka podobe obraza v evidenco izdanih osebnih izkaznic iz elektronskega odložišča fotografij za osebne dokumente na podlagi referenčne številke fotografije v digitalni obliki, ki jo izdelata fotograf, ki opravlja fotografsko dejavnost in ima zato opravljeno izobraževanje, ki ga izvaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, na način kot to že velja pri izdaji uradnih identifikacijskih dokumentov (tako potne listine, kot osebne izkaznice). Posnetek podobe obraza je tako nadzorovan, za fotografijo, ki jo je izdelal fotograf preko sistema e-fotograf, se lahko ugotavlja tudi njen izvor. Zaradi navedenega predlog zakona določa obvezno uporabo informacijske rešitve e-fotograf in določa izjeme, ko lahko državljan ob vlogi za izdajo potne listine predloži fotografijo v fizični obliki.

Predlog zakona v treh ločenih členih ureja predložitev digitalne fotografije, na način kot to v praksi že velja. S predlogom zakona se tako zgolj celovito ureja sistem e-fotograf v posebni določbi zakona, na način, kot se v praksi že izvaja:

- k vlogi za izdajo osebne izkaznice mora državljan priložiti digitalno fotografijo, ki se hrani v elektronskem odložišču fotografij in kaže njegovo pravo podobo. Podoba obraza ne sme biti digitalno popravljena oziroma spremenjena, zakon pa opredeljuje tudi izjeme (fotografi kljub večkratnim opozorilom izdelujejo fotografije z neustreznim ozadjem, na katerega implementacija zaščite fotografije ni mogoča, uporaba sistema e-fotograf pa zagotavlja ustreznost fotografije in njenega ozadja);

- digitalno fotografijo izdelata fotograf, ki opravlja fotografsko dejavnost in je vpisan v register e-fotograf, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki zagotavlja aplikacijo za izdelavo digitalnih fotografij za identifikacijske dokumente (sistem e-Fotograf);
- vpis v register je, tako kot v praksi že sedaj, pogojen s pisno zahtevo fotografa, predloženim potrdilom o izvedenem usposabljanju (ki ga sedaj izvaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije) in veljavnim kvalificiranim potrdilom;
- fotografi, ki že uporabljajo sistem e-fotograf, se v register vpišejo na podlagi zatečenega stanja; register e-fotograf je uradna evidenca, podatki o fotografih in njihovi lokaciji pa so tudi javno dostopni na spletu;
- fotograf shrani digitalno fotografijo, na kateri podoba obraza ne sme biti digitalno popravljena oziroma spremenjena, v elektronsko odložišče fotografij za osebne dokumente in stranki izda potrdilo o referenčni številki fotografije.

Ker pa obstajajo življenjske situacije, ko fotografije ne bo mogoče posredovati neposredno prek sistema e-fotograf, predlog zakon določa dopustne izjeme, ko se ob vlogi za izdajo osebne izkaznice lahko predloži fotografija v fizični obliki. Izjema tako velja v primerih, ko uradna oseba sprejema vlogo izven uradnih prostorov pristojnega organa, kot to že velja v primerih bolezni državljana, starosti in ob drugih upravičenih razlogih. Pri invalidnih osebah in drugih posameznikih, ki zaradi bolezni, starosti in podobnih razlogov ne morejo do pristojnega organa, namreč uradna oseba vlogo za osebno izkaznico sprejme po obisku v bolnišnici, domu starejših, v instituciji ali na domu, fotografija pa se ločeno (naknadno) prenese v evidenco osebnih izkaznic. Izjema velja tudi v primerih, ko je vloga sicer vložena v uradnih prostorih organa, pa zaradi bolezni državljana, njegove invalidnosti ali zaradi drugih izjemnih okoliščin v konkretnem primeru fotografije ni bilo mogoče posredovati preko sistema e-fotograf (npr. novorojenčka zaradi bolezni ni bilo mogoče slikati pri fotografu). Izjema velja tudi za vloge v tujini, kadar situacija ne dopušča prihoda državljana na diplomatsko konzularno predstavništvo, zaradi česar pristojni organ vlogo sprejme izven uradnih prostorov, hkrati v tujini tudi ni mogoče zagotoviti tehničnih pogojev za fotografiranje državljana preko sistema e-fotograf. V vseh izjemah mora fotografija predložena v fizični obliki izkazovati pravo podobo državljana in mora izpolnjevati druge pogoje, ki jih predpisuje zakonodaja za njen biometrični zajem.

Podobo obraza lahko neposredno ob vlogi zajame uradna oseba pristojnega organa, če so zagotovljeni tehnični pogoji za njen zajem. V praksi upravne enote, zaradi življenjskih okoliščin posameznikov (npr. oseba leži nepokretna v postelji), vloge za izdajo osebnih izkaznic sprejemajo tudi izven uradnih prostorov upravne enote (v domovih starejših, v bolnišnicah, zaporih itd.), z uporabo mobilnih postaj. Poleg tablice, ki omogoča podpis posameznika, je sestavni del mobilne postaje tudi tipkovnica in čitalec prstnih odtisov, mobilne delovne postaje pa omogočajo neposredno prijavo v registrsko okolje informacijskega sistema upravno notranjih zadev. Za uradno osebo, ki sprejme vlogo, to pomeni, da se prijava preko tablice izvede na enak način, kot prijava v registre na stacionarni delovni postaji za okencem. Vloga za izdajo osebne izkaznice se tako evidentira neposredno v registru, kjer se kreira registrska številka. Prenos podpisa in prstnih odtisov, ki se zajamejo preko mobilne postaje, se v register izvede v naslednjem koraku preko registrske številke predhodno kreirane vloge. Mobilna postaja primarno ni namenjena fotografiranju, četudi lahko kamera, ki je na tablici mobilne postaje, v določenih primerih zagotovi ustreznosti fotografije podobe obraza za njen biometričen zajem (ustrezno ozadje, ustreznost lege obraza in drugo).

Kot že velja, mora k vlogi za izdajo osebne izkaznice državljan predložiti osebne izkaznice, ki jo poseduje, četudi ji je že potekla veljavnost. Zaradi morebitne preprečitve zlorabe dokumenta mora namreč pristojna uradna oseba potno listino fizično uničiti ob vlogi za izdajo nove osebne izkaznice, na način kot je to določeno v podzakonskem aktu.

V zvezi s predlaganim 13.b členom se izpostavlja, bodo morali fotografi, ki se bodo želeli vključiti v sistem e-fotograf, pridobiti kvalificirano spletno digitalno potrdilo, imeti ustrezno tehnično opremo ter opraviti ustrezno izobraževanje. Izobraževanja izvaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, za fotografe, ki že uporabljajo sistem e-fotograf, pa ponovno izobraževanja ni potrebno. Predlog zakona tako fotografom ne nalaga nikakršnih dodatnih obveznosti, saj se način zajema oziroma predložitve fotografije preko sistema e-fotograf ne spreminja, temveč se le zapiše pogoje, ki jih fotografi, ki uporabljajo sistem e-fotograf, že morajo izpolnjevati.

Predloga zakona vzpostavlja register e-fotografov. Register bo vodilo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki že zagotavlja aplikacijo za zajem digitalnih fotografij za identifikacijske dokumente. V predlogu zakona se izrecno opredeljuje kateri podatki o fotografu, ki izdeluje digitalne fotografije, oziroma njegovi firmi, se vodijo v registru e-fotografov, javni podatki pa bodo pregledno objavljeni na spletni strani ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

Predlog zakona v predlaganem novem 13. c členu zgolj izrecno opredeljuje podatke, ki se obdelujejo v elektronskem odložišču fotografij, za namene izdaje osebne izkaznice. Podatki omogočajo tudi sledljivost izvora fotografije. Kot to že velja, se določa, da se digitalna fotografija hrani v elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente 1 leto. Predlog zakona tudi določa, da podoba obraza ne sme biti digitalno popravljena oziroma spremenjena, saj mora izkazovati pravo podobo imetnika.

K 10. členu – Veljavni zakon določa, da se osebna izkaznica lahko vroči pri pristojnem organu ali po pošti, v nujnih primerih pa tudi pri pooblaščenem podjetju ali organizaciji iz tretjega odstavka 8. člena zakona (trenutno Cetis). Način vročitve predlaga državljan ob vložitvi vloge za izdajo potne listine.

Ker je v nujnih primerih hitra vročitev potne listine imetniku bistvena, v praksi pa zaradi izrednih okoliščin prihaja do težav pri vročanju, predlog zakona omogoča, da vročitev po vložitvi vloge pri pooblaščenem podjetju ali organizaciji, ki personalizira obrazce potnih listin, v nujnih primerih (epidemija, poplave in drugi izredni dogodki) določi tudi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve ali ministrstvo, pristojno za zunanje in evropske zadeve.

Zaradi nerazumevanja veljavne določbe četrtega odstavka, ki dovoljuje vročanje po pooblaščenцу, se besedilo zgolj ustrezneje preoblikuje.

Vlogo za otroka, ki je nameščen v rejništvo, lahko skladno z veljavno zakonodajo vloži njegov rejnik. Ker pa veljavni zakon ne omogoča, da se lahko osebna izkaznica tudi vroči rejniku, kot vlagatelju vloge za izdajo osebne izkaznice, zaradi česar je rejnik potreboval pooblastilo staršev, ki pa sta običajno odsotna iz otrokovega življenja ali pooblastila nista želela podati, predlog spremembe zakona odpravlja to nedoslednost. Ker se osebna izkaznica otroka, ki je nameščen v rejništvo, skladno z veljavnim zakonom vroča zgolj otrokovim zakonitim zastopnikom, četudi je vlogo za izdajo osebne izkaznice vložil rejnik, predlog zakona izrecno dopušča vročanje osebne izkaznice rejniku, ki je podal vlogo za izdajo osebne izkaznice za otroka, ki je nameščen v rejništvo.

K 11. členu – Predlagana dopolnitev napotuje na način izdaje odločbe o začasni razveljavitvi osebne izkaznice, ki je podrobneje opredeljena v veljavnem 17.a členu.

K 12. členu – Predlog zakona spreminja določbo v delu vpisa zahteve v evidenco potnih listin na način, da zaradi zagotavljanja namena predloga (torej preprečitve prehoda meje ali izkazovanja istovetnosti državljana v tujini, da bi se zavaroval javni red ali zagotovil potek kazenskega postopka oziroma če to zahtevajo interesi obrambe države), predlog vzajemno velja za oba potovalna dokumenta, torej tudi za potno listino. V konkretnih primerih namreč

sodišča niso seznanjena, da ima državljan veljavni potni list in veljavno osebno izkaznico, zato predlog podajo le za en potovalni dokument, tako pa v času vpisa ukrepa v evidenco potnih listin, državljan prehaja državno mejo oziroma izkazuje istovetnost v tujini z drugim potovalnim dokumentom, zaradi česar je izrečen ukrep v celoti neučinkovit oziroma namen predloga, ki ga je podalo sodišče ali drug pristojni organ, ni zagotovljen.

Skladno z veljavnim zakonom, bo organ, ki bo prejel vlogo za izdajo osebne izkaznice državljana, ki ima v evidenci potnih listin vpisan t.i. ukrep, izdajo z odločbo zavrnil, kot to v praksi že velja.

Predlog za zavrnitev izdaje osebne izkaznice oziroma za začasno razveljavitve osebne izkaznice pristojni predlagatelj skladno z veljavnim členom pošlje upravni enoti, na območju katere ima državljan prijavljeno stalno prebivališče. Če državljan nima stalnega prebivališča ali ima stalni naslov v tujini, se predlog pošlje ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve. Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve oziroma upravna enota, ki je prejela predlog, izda odločbo o zavrnitvi izdaje osebne izkaznice. Predlog zakona zgolj jasneje zapiše, da je pristojni organ tisti, ki je predlog prejel.

Tudi z dopolnjenim devetim odstavkom, ki se nanaša na hrambo pristojnega organa, se odpravljajo nejasnosti glede pristojnega organa. Policija ali sodišče lahko namreč odvzame osebno izkaznico, ki je imetnik ne izroči v hrambo ter jo pošlje organu, ki je pristojen za izdajo osebne izkaznice, torej kateri koli upravni enoti v Sloveniji. Izrecna določba, da osebno izkaznico hrani organ, ki je izdal odločbo o začasni razveljavitvi osebne izkaznice, pa napotuje na točno določeno upravno enoto, ki je vodila tudi upravni postopek razveljavitve osebne izkaznice. Upravna enota, ki prejme osebno izkaznico, le-to odstopi upravni enoti, ki je izdala odločbo o začasni razveljavitvi osebne izkaznice in njeni hrambi.

K 13. členu – S predlagano določbo se odpravljajo nejasnosti glede organa, ki je pristojen za izbris ukrepa iz evidence potnih listin, hkrati pa je postopek vrnitve osebne izkaznice imetniku hitrejši. Pristojni organ ne razveljavlja odločbe o začasni razveljavitvi osebne izkaznice, saj ta velja le do prenehanja razlogov začasno razveljavitve osebne izkaznice, temveč na podlagi obvestila o brisanem ukrepu, odvzeto osebno izkaznico vrne imetniku, na način kot bo opredeljeno v podzakonskem aktu (osebna vročitev v prostorih pristojnega organa).

Ker praksa izkazuje, da razlogi zaradi katerih je potrebna zavrnitev izdaje potovalnega dokumenta oziroma njena začasna razveljavitve trajajo dlje časa in ne zgolj eno leto se, da bi se zagotovil namen izrečenega predloga tudi po izteku enega leta, kadar je to v konkretnem primeru oziroma v konkretnem postopku pred sodiščem potrebno, predlog zakona opušča določbo o obnovitvi zahteve, s čimer se omogoča obveščanje o prenehanju razlogov, brez omejevanja na obdobje enega leta in vsakoletnega podaljševanja predloga.

K 14. členu – Zaradi predlaganih rešitev v 13. členu veljavnega zakona se besedilo člena nomotehnično usklajuje.

Predlog zakona določa pravno podlago za povezovanje z evidenco podjetja ali organizacije, registrirane za prenos poštnih pošiljk iz drugega odstavka 8. člena ZOIZk-1. Evidenca izdanih osebnih izkaznic se na podlagi registrske številke osebne izkaznice povezuje z evidenco Pošte Slovenije d.o.o., ki ima na ovojnici poštna pošiljke, ki jo vroča, že odtisnjeno registrsko številko osebne izkaznice. Iz evidence Pošte Slovenije d.o.o. se v evidenco izdanih osebnih izkaznic tako pošlje le podatek o datumu vročitve ter podpisu osebe, ki ji je bila osebna izkaznica vročena na ozemlju Republike Slovenije (praviloma se osebni dokumenti v tujini vročajo osebno na DKP, v teh primerih pa se v evidenco izdanih osebnih izkaznic ne pošlje podatek o datumu vročitve in podpisu osebe, ki ji je bila osebna izkaznica vročena, temveč se vročitev osebne izkaznice

vneso ročno). Podatek o načinu, datumu vročitve in podpisu prejemnika so skladno s 17. alinejo tretjega odstavka 13. člena ZOizk-1, obvezni podatki uradne evidence, ki jo mora organ, pristojen za izdajo osebnih dokumentov, voditi in vzdrževati. Predlagana sprememba zakona vpliva na poenostavitev v postopku pridobitve identifikacijskega dokumenta. Z odpravo administrativne ovire, torej nadomestitvijo uporabe papirnatih vročilnic za potrjevanje vročitve na pošti s prenosom digitalno zajetega podpisa in datuma vročitve iz evidence Pošte Slovenije neposredno v uradno evidenco, v kateri je bil opravljen sprejem vloge za osebni dokument (v evidenco osebnih izkaznic), tako razbremenimo upravne enote. Hkrati pa prevzemanje podatkov tudi omogoča, da je informacija o vročitvi vnesena v evidenco oziroma register v najkrajšem možnem času.

V predlagani določbi se izrecno zapiše povezavo z registrom stalnega prebivalstva, ki jo v drugem odstavku 35. člena ZPPreb-1 že ureja. Register stalnega prebivalstva se namreč z uporabo EMŠO povezuje z evidenco potnih listin in evidenco osebnih izkaznic. Iz registra stalnega prebivalstva se v evidenco potnih listin in evidenco osebnih izkaznic posredujejo podatki o prebivališčih v Republiki Sloveniji, naslovih v tujini ter naslovih za vročanje in njihovem trajanju, elektronskem naslovu za vročanje in kontaktni številki mobilnega telefona posameznikov oziroma pooblaščenca za e-vročilnice. Izrecno se zapisuje tudi povezava z matičnim registrom, ki jo v šestem odstavku 31. člena določa zakon, ki ureja matični register. Iz matičnega registra se v druge evidence, ki jih centralno vodi ministrstvo, pristojno za upravne notranje zadeve, z uporabo EMŠO posredujejo namreč osebni podatki (podatki iz 4. člena zakona ZMatR) v obsegu, ki ga določa področna zakonodaja za zagotavljanje vsebine oziroma vzdrževanje posamezne evidence.

K 15. členu – Zaradi predlaganih sprememb se popravljajo sklici določb.

K 16. členu – Zaradi predloga, da se digitalno zajeti podpis osebe, ki ji je bila osebna izkaznica vročena, in datum vročitve prenese neposredno iz evidence Pošte Slovenije v evidenco osebnih izkaznic, v kateri je bil opravljen sprejem vloge za osebni dokument, predlog zakona tudi določa obvezno uničenje podatka o datumu vročitve ter podpisu osebe, kot to že velja za podatek o registrski in serijski številki osebne izkaznice.

K 17. členu – V 21. členu veljavnega zakona, ki ureja pristojnost za nadzor, se usklajujejo sklici na posamezne določbe.

Predlog zakona policiji, kot prekrškovnemu organu, hkrati z Inšpektoratom Republike Slovenije za notranje zadeve, omogoča nadzor nad izvrševanjem določb zakona, ki se nanašajo na izročitev osebne izkaznice pristojnemu organu v uničenje – 11. člen veljavnega zakona. Izročitev osebne izkaznice (razveljavljene osebne izkaznice, poškodovane osebne izkaznice, osebne izkaznice, ki ne izkazuje pravih identifikacijskih podatkov ipd.) pristojnemu organu je namreč bistvena, da se doseže namen zapovedne norme določbe in se tako preprečijo morebitne zlorabe dokumenta. Iz navedenega razloga se s predlogom zakona zagotavlja, da nadzor nad izvrševanjem določb, ki državljanom zapovedujejo dolžnost izročitve osebne izkaznice pristojnemu organu, poleg Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve, izvaja tudi policija. Skladno z veljavnim zakonom je policija že prekrškovni organ, ki nadzira izvrševanje določb veljavnega 2., 3., 15. in tretjega odstavka 17.a člena zakona.

K 18., 19. in 20. členu – S predlogom se v kazenskih določbah 23., 24. člena in 25. člena veljavnega zakona usklajujejo sklici na posamezne določbe.

K 21. in 22. členu – Predlog uskladitvene določbe, iz katere izhaja obveznost uskladitve podzakonskega akta s predlogom zakona.

K 23. členu – Predlog uskladitvene določbe, iz katere izhaja obveznost ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, da v roku 1 leta po uveljavitvi tega zakona, vpiše v register e-fotografov fotografe, ki že uporabljajo aplikacijo za zajem digitalnih fotografij za identifikacijske dokumente.

Določbe, ki se nanašajo na obvezno predložitev referenčne številke digitalne fotografije, ki se hrani v elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente, skladno z uskladitveno določbo začnejo veljati v roku 1 leta po uveljavitvi tega zakona, ko se bodo predlagane določbe, ki se nanašajo na register e-fotografov, začele uporabljati celovito.

K 24. členu – Vacatio legis. Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Ker je potrebno upoštevati rok za nadgradnjo evidence izdanih osebnih izkaznic, pa tudi rok, ki je potreben za nadgradnje evidenc oziroma za povezovanje z evidenco podjetja ali organizacije, registrirane za prenos poštnih pošilk, se določa prehodna določba za začetek uporabe posameznih členov, ki se začnejo uporabljati šest mesecev po uveljavitvi predloga zakona.

Ker je prehodno obdobje potrebno za vzpostavitev sistema e-fotograf pri vseh fotografih, ki ponujajo storitev fotografiranja za osebne dokumente, se določa tudi enoletno obdobje začetek veljavnosti za predlagane določbe, ki se nanašajo na predložitev fotografij in registra e-fotografov.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO IN DOPOLNJUJEJO

4. člen (kopiranje osebne izkaznice)

(1) Osebne izkaznice smejo kopirati upravljavci zbirk osebnih podatkov samo v primerih, ki jih določa zakon.

(2) Osebno izkaznico lahko poleg njenega imetnika kopirajo notarji in finančne družbe, ki opravljajo finančne storitve, če jo potrebujejo za dokazovanje istovetnosti državljana. Pojma finančna družba in finančna storitev po tem zakonu imata enak pomen kot v zakonu, ki ureja bančništvo.

(3) Osebno izkaznico je za vnaprej določene namene dovoljeno kopirati tudi na podlagi pisne privolitve imetnika osebne izkaznice.

(4) Za ugotavljanje istovetnosti in državljanstva je dopusten vpogled v osebno izkaznico imetnika; kadar je to potrebno, pa tudi prepis osebnih podatkov z nje.

(5) Ob kopiranju osebne izkaznice je treba z ustrezno oznako na kopiji zagotoviti, da se kopija osebne izkaznice ne bo uporabljala za druge namene. Prepovedano je nadaljnje kopiranje kopije.

(6) Na vlogo imetnika osebne izkaznice je upravljavec zbirk osebnih podatkov dolžan izdati potrdilo o kopiji osebne izkaznice, na katerem je naveden namen rabe in rok hrambe kopije.

(7) Kopijo osebne izkaznice je prepovedano hraniti v elektronski obliki.

6. člen (obrazec osebne izkaznice)

(1) Osebna izkaznica se izda na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za notranje zadeve, ki določi tudi ceno osebne izkaznice.

(2) Osebna izkaznica vsebuje naslednje podatke:

- serijsko številko osebne izkaznice;
- fotografijo državljana;
- priimek in ime;
- državljanstvo;
- rojstni datum;
- EMŠO;
- spol;
- stalno prebivališče oziroma začasno prebivališče oziroma oznako, da državljan nima prebivališča;
- datum izdaje in datum veljavnosti osebne izkaznice;
- organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice;
- lastnoročni podpis državljana, ki zna in se zmore podpisati;
- oznako prepovedi uporabe osebne izkaznice za prehod državne meje (v primeru iz prvega odstavka 17. člena tega zakona);
- trivrstični strojno čitljiv zapis podatkov iz prve, tretje, četrte, pete, šeste in sedme alineje tega odstavka.

8. člen

(izdelava, skladiščenje, personalizacija in prenos osebnih izkaznic)

(1) Obrazce osebnih izkaznic na območju Republike Slovenije izdeluje, skladišči in personalizira izvajalec, izbran v skladu s predpisi, ki urejajo javna naročila, v skladu s sklenjeno pogodbo. Zaposlena oseba izvajalca, ki opravlja naloge izdelave, skladiščenja in personalizacije osebnih izkaznic, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da je polnoletna;
- da ni bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in da ni bila obsojena na kazen zopora v trajanju več kot 3 mesece;
- da ni v kazenskem postopku zaradi kaznivega dejanja iz prejšnje alineje;
- da je bila varnostno preverjena in da zanjo ne obstaja varnostni zadržek.

(2) Prenos vlog za izdajo osebnih izkaznic in personaliziranih osebnih izkaznic med organi, pristojnimi za izdajo osebnih izkaznic, in izvajalcem iz prejšnjega odstavka ter vročitev osebne izkaznice na naslov za vročanje izvaja podjetje ali organizacija, registrirana za prenos poštne pošiljke, na način, ki zagotavlja zaščito, varnost in sledljivost poštne pošiljke.

9. člen

(veljavnost osebne izkaznice)

(1) Osebna izkaznica s triletno veljavnostjo se izda državljanu, mlajšemu od 3 let starosti. Osebna izkaznica s petletno veljavnostjo se izda državljanu, staremu od 3 do 18 let. Osebna izkaznica z desetletno veljavnostjo se izda državljanu, staremu od 18 do 70 let. Po dopolnjenem 70. letu starosti se izda državljanu osebna izkaznica s trajno veljavnostjo.

(2) Osebna izkaznica z enoletno veljavnostjo se izda državljanu, ki je v obdobju 5 let pred dnem vložitve vloge za izdajo nove osebne izkaznice zaradi neskrbnega ravnanja uničil, pogrešil oziroma izgubil 2 osebni izkaznici ali več, kot tudi če sta mu bili 2 osebni izkaznici ali več odtujeni. Primere neskrbnega ravnanja z osebno izkaznico predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.

(3) Po poteku obdobja iz prejšnjega odstavka oziroma po poteku enoletne veljavnosti osebne izkaznice se nova osebna izkaznica izda z veljavnostjo iz prvega odstavka, če državljan v tem času ni zaradi neskrbnega ravnanja ponovno uničil, pogrešil ali izgubil osebne izkaznice ali mu je bila ta odtujena.

(4) Osebna izkaznica z oznako prepovedi prehoda državne meje se izda z veljavnostjo enega leta, pod pogoji, določenimi v prvem odstavku 17. člena tega zakona.

(5) Osebna izkaznica z enoletno veljavnostjo se izda državljanu z začasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki je v postopku preverjanja prijave stalnega prebivališča, v skladu z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča.

(6) Osebna izkaznica velja z dnem izdaje.

10. člen

(prenehanje veljavnosti osebne izkaznice)

Ne glede na prejšnji člen veljavnost osebne izkaznice preneha po zakonu z dnem naznanitve pogrešitve, izgube ali tatvine (v nadaljnjem besedilu: pogrešitev), uničenja zaradi neskrbnega ravnanja, s prenehanjem državljanstva Republike Slovenije in s smrtjo državljana.

11. člen **(izročitev osebne izkaznice v uničenje)**

(1) Osebno izkaznico mora državljan izročiti organu, pristojnemu za izdajo osebne izkaznice, v uničenje ob vložitvi vloge za izdajo nove osebne izkaznice, razen ob vložitvi vloge za izdajo prve osebne izkaznice ali ob vložitvi vloge za izdajo nove osebne izkaznice po pogrešitvi, izgubi ali tatvini prejšnje osebne izkaznice.

(2) Na izrecno prošnjo državljana, če za to obstaja razlog iz naslova dnevnega prehoda meje ali drug upravičen razlog, lahko uradna oseba uniči osebno izkaznico šele ob vročitvi nove. V takšnem primeru mora biti nova osebna izkaznica vročena pri organu, pristojnem za izdajo osebne izkaznice.

(3) Osebno izkaznico mora državljan izročiti organu, pristojnemu za izdajo osebne izkaznice, v uničenje najpozneje v 30 dneh, če:

spremeni priimek ali ime;
spremeni stalno prebivališče;
fotografija na osebni izkaznici ne kaže več njegove prave podobe;
je osebna izkaznica poškodovana oziroma obrabljena ali če iz kakšnega drugega razloga ni več uporabna.

(4) Imetnik osebne izkaznice, ki mu je prenehalo državljanstvo Republike Slovenije, mora osebno izkaznico izročiti organu, pristojnemu za izdajo osebne izkaznice, v uničenje najkasneje ob vročitvi odločbe o prenehanju državljanstva Republike Slovenije.

12. člen **(vložitev vloge)**

(1) Vlogo za izdajo osebne izkaznice vložijo državljan osebno pri organu, pristojnem za izdajo osebne izkaznice.

(2) Vlogo lahko vložijo državljan, ki je dopolnil 18 let, in tudi državljan, ki še ni star 18 let, pa je sklenil zakonsko zvezo ali je postal roditelj in mu je z odločbo sodišča priznana popolna poslovna sposobnost.

(3) Za državljana, mlajšega od 18 let, oziroma državljana, ki ni poslovno sposoben, vložijo vlogo zakoniti zastopnik.

(4) Pooblaščenca organa, pristojnega za izdajo osebne izkaznice, ob vložitvi vloge preveri istovetnost državljana, v primerih, ko vlogo za izdajo osebne izkaznice vložijo zakoniti zastopnik, pa tudi istovetnost zakonitega zastopnika. Istovetnost se lahko preveri tudi z vpogledom v uradne evidence.

13. člen **(oblika in vsebina vloge za izdajo osebne izkaznice)**

(1) Vloga za izdajo osebne izkaznice se vložijo na predpisanem obrazcu, v fizični ali elektronski obliki.

(2) V vlogi za izdajo osebne izkaznice je treba navesti resnične podatke.

(3) Obrazec iz prvega odstavka vsebuje naslednje podatke:

- oznako in naziv izdajatelja;
- registrsko številko;
- serijsko številko;
- tip osebne izkaznice;
- EMŠO;
- priimek;
- ime;
- stalno prebivališče;
- fotografijo državljana;
- lastnoročni podpis državljana, ki se zna in zmore podpisati;
- datum vloge;
- datum izdaje;
- datum veljavnosti;

- priimek in ime ter podpis zakonitega zastopnika, kadar vlogo vložijo zakoniti zastopnik;
- naslov in vrsta prebivališča zakonitega zastopnika, kadar vlogo vložijo zakoniti zastopnik;
- podpis uradne osebe, ki je sprejela vlogo;
- način in datum vročitve ter osebo, ki ji je bila osebna izkaznica vročena;
- podpis uradne osebe, ki je vročila osebno izkaznico, kadar je osebna izkaznica vročena pri organu, pristojnem za izdajo osebne izkaznice;
- podpis osebe, ki je prejela osebno izkaznico, kadar je osebna izkaznica vročena pri organu, pristojnem za izdajo osebne izkaznice.

(4) K vlogi za izdajo osebne izkaznice mora državljan priložiti fotografijo predpisane velikosti, ki kaže njegovo pravo podobo. Fotografija se priloži v fizični ali digitalni obliki. Fotografije v digitalni obliki se hranijo na elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente 1 leto in se lahko na vlogo državljana uporabijo tudi za izdajo drugega uradnega identifikacijskega dokumenta.

(5) Organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice, lahko za namene izdaje osebne izkaznice ali katerega drugega identifikacijskega dokumenta v elektronskem odložišču fotografij obdeluje naslednje osebne podatke:

- ime in priimek;
- referenčno številko;
- fotografijo državljana v digitalni obliki;
- datum fotografiranja in veljavnost fotografije;
- ime in priimek ali firmo fotografa.

(6) Za izdajo osebne izkaznice se lahko uporabi tudi fotografija v digitalni obliki, ki se hrani v evidenci izdanega drugega uradnega identifikacijskega dokumenta, če kaže pravo podobo državljana.

(7) Ustreznost fotografije ter način predložitve, hranjenja in uporabe fotografije v digitalni obliki predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.

14. člen **(vročitev osebne izkaznice)**

(1) Osebna izkaznica se vroči pri organu, pristojnem za izdajo osebne izkaznice ali po pošti, v nujnih primerih (npr.: zdravljenje, bolezen oziroma smrt ožjega družinskega člana, nujni službeni opravki) pa tudi pri izvajalcu iz prvega odstavka 8. člena tega zakona. Način vročitve predlaga državljan ob vložitvi vloge za izdajo osebne izkaznice. Osebna izkaznica, izdana na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije, se vroči na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije.

(2) Osebno se vroči osebna izkaznica:
poslovno sposobnemu državljanu;
državljanu po dopolnjenem 15. letu starosti, če temu ni ob vložitvi vloge nasprotoval zakoniti zastopnik.

(3) Zakonitemu zastopniku, ki je vložil vlogo za izdajo osebne izkaznice oziroma ki je bil ob vlogi določen za vročitev, se vroči osebna izkaznica:
državljana, ki ni poslovno sposoben;
državljana do dopolnjenega 15. leta starosti;
državljana od 15. do 18. leta starosti, če je osebni vročitvi imetniku ob vložitvi vloge nasprotoval zakoniti zastopnik.

(4) Osebno izkaznico lahko organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice, vroči osebi, ki jo je za to pooblastil državljan.

(5) Osebna izkaznica se lahko pri izvajalcu iz prvega odstavka 8. člena tega zakona vroči osebam iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena, če tako odloči pristojni organ ob vložitvi vloge.

(6) Vročitev po pošti ali pri izvajalcu iz prvega odstavka 8. člena tega zakona je opravljena, ko državljan oziroma njegov zakoniti zastopnik oziroma pooblaščen osebna prevzame osebno izkaznico. Če osebne izkaznice ne prevzame v 8 dneh od prejema obvestila o dospelih pošiljki, kadar je določen način vročitve po pošti, ali v 8 dneh po izdelavi, kadar je določen način vročitve pri izvajalcu iz prvega odstavka 8. člena tega zakona, se osebna izkaznica vrne pristojnemu organu, ki jo je izdal.

17. člen **(izdaja osebne izkaznice s prepovedjo prehoda državne meje)**

(1) Organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice, izda na vlogo za izdajo osebne izkaznice, osebno izkaznico s prepovedjo prehoda državne meje:

1. če je zoper državljana, ki prosi za izdajo osebne izkaznice, uveden kazenski postopek oziroma teče postopek v zakonskih sporih ter sporih iz razmerij med starši in otroki, dokler postopek traja – če to zahteva pristojno sodišče;
2. če obstajajo interesi obrambe države, določeni v zakonu – če to zahteva ministrstvo, pristojno za obrambo;
3. če je bila državljanu najmanj dvakrat izrečena kazen zapora za kazniva dejanja neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog, ponarejanja denarja, tihotapstva, ponarejanja listin, nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksplozivov, prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države, trgovine z ljudmi, terorizma, financiranja terorizma, ščuvanja in javnega poveličevanja terorističnih dejanj, novačenja in usposabljanja za terorizem, novačenja vojaških najemnikov in oseb, mlajših od 18 let, za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost ali za kazniva dejanja, povezana s tujino, za katera je v zakonu predpisana kazen 8 ali več let zapora – če to zahteva policija na podlagi pravnomočnih sodb in če kazen ni izbrisana.

(2) Sodišče mora o pravnomočni sodbi za kazniva dejanja iz 3. točke prejšnjega odstavka obvestiti policijsko enoto, na območju katere ima državljan prijavljeno stalno prebivališče, oziroma policijsko enoto, na območju katere je sedež sodišča, če državljan nima stalnega prebivališča na območju Republike Slovenije, ki vloži zahtevo iz 3. točke prejšnjega odstavka.

(3) Če je kakšen od razlogov iz prvega odstavka nastal po izdaji osebne izkaznice brez prepovedi prehoda državne meje, organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice, izda odločbo o odvzemu osebne izkaznice in o tem obvesti organ iz prvega odstavka, ki je zahtevo podal. Državljan, ki ima veljavno osebno izkaznico brez prepovedi, mora to nemudoma izročiti v hranjenje pristojnemu organu.

(4) Pritožba zoper odločbo iz prejšnjega odstavka ne zadrži izvršitve.

17.a člen

(odločanje o zavrnitvi izdaje osebne izkaznice in začasni razveljavitvi osebne izkaznice)

(1) Predlagatelj iz prvega odstavka prejšnjega člena pošlje predlog za zavrnitev izdaje osebne izkaznice oziroma za začasno razveljavitve osebne izkaznice (v nadaljnjem besedilu: predlog) upravni enoti, na območju katere ima državljan prijavljeno stalno prebivališče. Če državljan nima stalnega prebivališča ali ima stalni naslov v tujini, se predlog pošlje ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve.

(2) Organ iz prejšnjega odstavka predlog vpiše v evidenco potnih listin, ki se vodi skladno z določbami zakona, ki ureja izdajo potnih listin.

(3) Na podlagi zahteve predlagatelja iz prvega odstavka prejšnjega člena organ iz prvega odstavka tega člena izda odločbo o zavrnitvi izdaje osebne izkaznice.

(4) Če ima državljan veljavno osebno izkaznico, organ iz prvega odstavka tega člena izda odločbo o začasni razveljavitvi osebne izkaznice za eno leto oziroma do prenehanja razlogov za začasno razveljavitve osebne izkaznice, če ti trajajo manj kot eno leto. V odločbi se imetniku osebne izkaznice naloži, da mora najpozneje v treh dneh po vročitvi odločbe izročiti osebno izkaznico organu, ki je izdal odločbo, v hrambo za čas, določen v 18. členu tega zakona.

(5) Pred izdajo odločbe iz prejšnjega odstavka zaslišanje stranke ni potrebno.

(6) Odločba o začasni razveljavitvi osebne izkaznice se vroči imetniku osebne izkaznice v roke kadar koli in kjer koli se ta najde, odločbo pa lahko na zahtevo organa iz prvega odstavka tega člena vroči tudi policija. Če je ni mogoče vročiti ob prvem osebnem vročanju, se vroči z javnim naznanilom na oglasni deski organa in državnem portalu eUprava.

(7) V primeru vročitve z javnim naznanilom se odločba šteje za vročeno z dnem objave sporočila o vročanju z javnim naznanilom na oglasni deski organa in državnem portalu eUprava, sporočilo o vročanju z javnim naznanilom pa mora biti na oglasni deski organa in državnem portalu eUprava objavljeno najmanj 15 dni.

(8) Pritožba zoper odločbo iz četrtega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve.

(9) Osebno izkaznico iz četrtega odstavka tega člena, ki je imetnik ne izroči v hrambo, lahko državljanu odvzame policija ali sodišče ter jo pošlje organu, ki je pristojen za izdajo osebne izkaznice.

18. člen

(prenehanje razlogov za izdajo osebne izkaznice s prepovedjo prehoda državne meje)

(1) O vseh dejstvih, katerih posledica je prenehanje razlogov za izdajo odločbe o odvzemu osebne izkaznice oziroma za izdajo osebne izkaznice s prepovedjo prehoda državne meje, mora pristojno sodišče, ministrstvo, pristojno za obrambo ali policija takoj obvestiti upravno enoto, na območju katere ima državljan stalno prebivališče, ali ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, če državljan nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji.

(2) Šteje se, da ni več razlogov za izdajo odločbe o odvzemu osebne izkaznice oziroma za izdajo osebne izkaznice s prepovedjo prehoda državne meje iz prvega odstavka prejšnjega člena, če pristojno sodišče, ministrstvo, pristojno za obrambo ali policija ne obnovi zahteve po preteku 1 leta od dneva vložitve.

(3) Po prenehanju razlogov se odvzeta osebna izkaznica iz tretjega odstavka prejšnjega člena vrne imetniku.

19. člen

(vsebina in pristojnost za vodenje evidence)

(1) Organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice, vodi in vzdržuje evidenco izdanih osebnih izkaznic za namene preverjanja istovetnosti in državljanstva ter prehoda državne meje držav članic Evropske unije in Schengenskega prostora ter drugih držav, ki so to privolile. Evidenca se vodi na centralnem računalniku ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje:

- podatke iz tretjega in četrtega odstavka 13. člena tega zakona,
- datum izdelave osebne izkaznice in njenega prevzema na pošto,
- podatke o izgubljenih, pogrešanih in ukradenih osebnih izkaznicah.

(3) Obdelava osebnih podatkov iz evidence izdanih osebnih izkaznic je dopustna le v obsegu, ki je potreben za uresničevanje namena iz prvega odstavka tega člena.

(4) Zaradi zagotovitve varnosti pravnega prometa so na enotnem državnem portalu e-uprava dostopni podatki o izgubljenih, pogrešanih in ukradenih osebnih izkaznicah iz tretje alineje drugega odstavka, in sicer:

- organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice,
- serijska številka,
- datum izdaje in datum veljavnosti,
- datum naznanitve pogrešitve, izgube ali kraje.

(5) Podatek o obstoju zahteve iz prvega odstavka 17. člena in predloga iz četrtega odstavka 12. člena tega zakona se v evidenco izdanih osebnih izkaznic prevzema s samodejnim povezovanjem z evidenco osebnih izkaznic, ki se vodi skladno z določbami zakona, ki ureja izdajo osebnih izkaznic in kjer se označi zahteva iz prvega odstavka 17. člena in predlog iz četrtega odstavka 12. člena tega zakona. Prevzemanje teh podatkov poteka z uporabo EMŠO ali imena in priimka ter stalnega prebivališča državljana.

(6) Fotografijo v digitalni obliki, ki se hrani na elektronskem odložišču fotografij za osebne dokumente, se v evidenco izdanih osebnih izkaznic na podlagi četrtega odstavka 13. člena tega zakona prevzema s samodejnim povezovanjem z elektronskim vložiščem fotografij. Prevzemanje teh podatkov poteka na podlagi privolitve posameznika z uporabo referenčne številke fotografije.

(7) Fotografijo v digitalni obliki, ki se hrani v evidenci drugega uradnega identifikacijskega dokumenta na podlagi šestega odstavka 13. člena tega zakona, se v evidenco izdanih osebnih izkaznic prevzema s samodejnim povezovanjem z evidenco osebnih izkaznic, ki se vodi skladno z določbami zakona, ki ureja izdajo osebnih izkaznic, in evidenco voznikov, ki se vodi skladno z določbami zakona, ki ureja izdajo voznških dovoljenj. Prevzemanje teh podatkov poteka na podlagi privolitve posameznika z uporabo EMŠO.

(8) Podatke iz evidence vodi organ, pristojen za izdajo osebne izkaznice, 5 let po prenehanju veljavnosti osebne izkaznice.

(9) Način vodenja evidence izdanih osebnih izkaznic predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.

19.a člen (začasna hramba podatkov iz vloge)

(1) Če državljan vloži vlogo za izdajo osebne izkaznice izven sedeža diplomatskega predstavništva ali konzulata Republike Slovenije v državi, kjer kriptiran elektronski prenos osebnih podatkov ni dovoljen ali ni mogoč, se podatki iz tretjega odstavka 13. člena tega zakona, fotografija iz četrtega odstavka 13. člena tega zakona in prstni odtisi iz osmega odstavka 13. člena tega zakona hranijo in prenašajo na ustrezno varovanem in kriptiranem elektronskem mediju do njihovega elektronskega prenosa v evidenco izdanih osebnih izkaznic, vendar največ 15 dni od njihove pridobitve.

(2) Določba prejšnjega odstavka se uporablja tudi, če državljan vloži vlogo za izdajo osebne izkaznice na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije v času, ko kriptiran elektronski prenos osebnih podatkov v evidenco izdanih osebnih izkaznic ni mogoč.

(3) V času hrambe na elektronskem mediju iz prvega odstavka tega člena morajo biti osebni podatki državljana varovani v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

(4) Po prenosu osebnih podatkov iz prvega odstavka tega člena v evidenco izdanih osebnih izkaznic se osebni podatki na elektronskem mediju uničijo.

(5) Prvi, tretji in četrti odstavek tega člena se uporabljajo tudi za vloge, ki so sprejete izven uradnih prostorov organov, pristojnih za izdajo osebnih izkaznic.

20. člen (uporaba podatkov iz evidence)

(1) Podatke iz evidence o izdanih osebnih izkaznicah lahko uporabljajo delavci pristojnega organa iz 5. člena tega zakona za opravljanje nalog s svojega delovnega področja, uporabljajo pa jih lahko tudi drugi organi za izvrševanje z zakonom določenih nalog.

(2) Osebne podatke iz 13. člena tega zakona sme uporabljati izvajalec iz prvega odstavka 8. člena tega zakona za potrebe personalizacije osebnih izkaznic in jih mora takoj, najpozneje pa v roku 30 dni od prejema, uničiti.

(3) Podatek o registri in serijski številki osebne izkaznice sme uporabljati podjetje ali organizacija iz drugega odstavka 8. člena tega zakona za potrditev prevzema poštnih pošiljk in ga mora v 30 dneh od prejema uničiti.

21. člen (pristojnost za nadzor)

(1) Nadzor nad izvrševanjem določb drugega in tretjega odstavka 2. člena, 3. člena, četrtega odstavka 11. člena, drugega odstavka 13. člena, prvega, tretjega, četrtega in petega odstavka 15. člena, drugega in tretjega odstavka 20. člena ter 22. člena tega zakona opravlja Inšpektorat Republike Slovenije, pristojen za notranje zadeve.

(2) Nadzor nad izvrševanjem določb drugega in tretjega odstavka 2. člena, 3. člena, prvega, tretjega in četrtega odstavka 15. člena ter tretjega odstavka 17. člena tega zakona opravlja tudi policija.

(3) Nadzor nad izvrševanjem določb 4. člena izvaja informacijski pooblaščenec.

(4) Organa iz prvega in drugega odstavka izvršujeta pristojnosti iz teh odstavkov kot prekrškovna organa.

23. člen

(1) Z globo od 400 do 830 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki:
nima uradnega identifikacijskega dokumenta, opremljenega s fotografijo, ki ga je izdal državni organ (drugi odstavek 2. člena);

svojo osebno izkaznico da, proda ali posodi drugi osebi oziroma vzame, kupi ali uporabi tujo osebno izkaznico kot svojo ali ki spremeni, dopiše ali briše katerekoli podatke na osebni izkaznici (drugi in četrti odstavek 3. člena);

svojo osebno izkaznico zastavi ali vzame tujo osebno izkaznico z namenom zavarovanja kakšne koristi ali pravice (tretji odstavek 3. člena);

v vlogi za izdajo osebne izkaznice in naznanitvi pogrēitve osebne izkaznice navede neresnične podatke (drugi odstavek 13. člena in peti odstavek 15. člena); veljavne osebne izkaznice ne izroči v hrambo pristojnemu organu (tretji odstavek 17. člena).

(2) Z globo od 400 do 1.250 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik posameznik ali oseba, ki na trgu samostojno opravlja dejavnost, ki vzame tujo osebno izkaznico z namenom zavarovanja kakšne koristi ali pravice (tretji odstavek 3. člena).

(3) Z globo od 400 do 830 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali osebe, ki na trgu samostojno opravlja dejavnost.

24. člen

(1) Z globo od 50 do 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki:

1. identifikacijskega dokumenta, na katerem so navedeni točni osebni podatki, na katerem fotografija izkazuje pravo podobo imetnika in ki ni poškodovan oziroma obrabljen, nima pri sebi ali ga noče dati na vpogled uradni osebi, ki je po zakonu za to pooblašena (prvi odstavek 3. člena);
2. osebne izkaznice v predpisanem roku ne izroči v uničenje organu, pristojnemu za izdajo (četrti odstavek 11. člena).

(2) Z globo od 125 do 400 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki:

1. že ima veljavno osebno izkaznico, pa si pridobi drugo (tretji odstavek 2. člena);
2. pogrēitve osebne izkaznice ne naznani pristojnemu organu v določenem roku in na predpisan način (prvi, tretji in četrti odstavek 15. člena).

25. člen

(1) Z globo od 1.170 do 12.510 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec iz prvega odstavka 8. člena tega zakona, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom 20. člena zakona.

(2) Z globo od 1.170 do 12.510 eurov se kaznuje za prekršek podjetje ali organizacija iz drugega odstavka 8. člena tega zakona, ki ne uniči podatka o registrski in serijski številki osebne izkaznice v roku 30 dni od prejema (tretji odstavek 20. člena).

(3) Z globo od 1.170 do 12.510 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec iz prvega odstavka 8. člena tega zakona, če pooblašeni osebi ne omogoči nadzora skladno z 22. členom tega zakona.

(4) Z globo od 200 do 2.080 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

- Pravilnik o izvrševanju zakona o osebni izkaznici